

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa.

Т. Шевченко

Краєвид

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Лютий ч. 2 February 1961

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XVIII. ЛЮТИЙ Ч. 2

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурчинська,
Кекилія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Марта Тарнавська і Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата в США й Канаді
від січня 1959 ..... \$4.00
Піврічна передплата \$2.50
Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.
Річна передплата у Франції 10 н. фр.

Поодинокі число 45 центів

Зміст:

Т. Шевченко: Сон
О. Грабовенська: Модератор чи промотор?
д-р Н. І. Пазуняк: Перед пам'ятником Л. Українки
Л. Коваленко: Дві краси
В. Охримович: Очікування
О. Дучимінська: Та, що вміла зберегти дари життя
Л. Б.: Зустріч Найменших
Л. Бурчинська: Гурток Книголюбів
Із життя наших Централей
За нові форми сусп. опіки
Є. Янківська: Правда про креми
Н. Лопатинська: Покази куховарства
О. Кобець: Зимом
О. Цегельська: Рибки в зимі
Н. Наркевич: Куцик
Вісті з Централей
Річні Збори Гол. Управи

Збірник для дітей
„ВЕСЕЛИЙ СТРУМОК“

Ціна 50 ц.

Замовляти в Централі США

OUR LIFE

VOL. XVIII. FEBRUARY No. 2

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 10 n. fr., per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single Copy 45 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

АВСТРАЛІЯ:

„Library & Book Supply“
Australia
1 Barwon St.,
Glenroy, W9, Victoria

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК

Вашій приятельці —
це ПЕРЕДПЛАТА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

Відновлюйте Вашу передплату
вчас, тим досягнете миле почуття
упорядкованості, а видавництву
зрівноважений бюджет.

НА ТЕРЕНІ США

Дня 12. лютого — Свято О. Басараб —
23 Відділ США у Дітроїті.
Дня 18. лютого — Вишивані Вечерни-
ці Відділів США в Нью Йорку.
Дня 18. лютого — Вишивані Вечерни-
ці 28 Відділу в Ньюарку.
Дня 18. лютого — Вишивані Вечерни-
ці 33 і 60 Відділів у Клівленді.
Дня 18. лютого — Запусти 48 Відділу
США у Філадельфії.
Дня 26. Лютого — Окружний З'їзд у
Нью Йорку.
Дня 24. лютого — Свято Лесі Українки
— 37 Відділ США у Дітроїті.
Дня 5. березня — Виховний Семінар
Окр. Ради США у Філадельфії.
Дня 12. квітня — Вишивані Вечерниці
63 Відділу у Дітроїті.
Дня 22. квітня — Свято Лесі Українки
у Клівленді.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

911 Р. — 1050 ЛІТ тому Київський
КНЯЗЬ ОЛЕГ заключив договір із Ві-
зантією, який вирішував відносини
між громадянами обох держав. Також
унормував справу служби дружинни-
ків у грецькому війську.

1581 — 380 ЛІТ тому вийшов пер-
ший повний і науково опрацьований
переклад БІБЛІЇ в Острозькій друкар-
ні. У цілому в Острозі вийшло понад
30 книжок, Богослужбових і полеміч-
них. Острог був тоді поважним нау-
ковим центром України.

1861 — 100 ЛІТ від появи місячника
„ОСНОВА“, що був присвячений гро-
мадським і літературним справам. Ре-
дактором був Білозерський, а співпра-
цювали в ньому П. Куліш, М. Косто-
марів, Т. Шевченко, Марко Вовчок,
В. Антонович, Т. Рильський.

3. ЛЮТОГО 1921 — 40 ЛІТ тому
Рада УНР видала в Тарнові УНІВЕР-
САЛ. В ньому Рада Республіки подала
політичну і суспільно-господарську
програму УНР та виявила своє став-
лення до повстанського руху в Укра-
їні.

1881 — 80 ЛІТ тому народилась у
поміщенській сім'ї на Волині ОЛЕНА
ЛЕВЧАНІВСЬКА. Студювала у Пе-
тербурзі й Відні і брала участь у жит-
ті студентських громад. При перших
виборах до польського сейму канди-
дувала на Волині й була вибрана се-
натором. Сповняла цю функцію до
1928. У 1940 р. большевицькі окупан-
ти вивезли її і вона з заслання не по-
вернулась.

Тарас Шевченко

СОН

(Уривок)

Прощай, світе! Прощай, земле,
Неприятний краю!
Мої муки, мої люті
В хмарі заховаю.

А ти, моя Україно,
Безталанно вдово!
Я до тебе літатиму
З хмари на розмову,
На розмову тиху, сумну,
На раду з тобою;
Опівночі падатиму
З чистою росюю.
Порадимось, посумуєм,
Поки сонце встане,
Поки твої малі діти
На ворога стануть.

Прощай ж ти, моя нене,
Удово-небого!
Годуй діток: жива правда
У Господа Бога!

Петербург, 1844

Відблиск

Минає сто літ, коли закрив навіки свої очі Великий Співець, що своїм полум'яним словом збудив наш народ. Цим роковинам присвячений цілий 1961 рік. Його слово знов досягне нас у вірші й пісні, розворушить наші думки й струсне нашою істотою до глибини.

Різко сприймаємо ми їх у кожному часі й кожному віці. Колись вивчали ми їх, як велику об'яву. А тепер, коли чуємо про „запродані степи наші“ та синів України, що „на чужині, на чужій роботі“ — здригаємось від їх суворой правди. Мандруємо думками по „Сибірі неісходимій“, де „тюрм, а люду“ не злічити... Де не „ріки — море розлилось“ сльоз удових, матерніх гарячих і батьківських кривавих... Яку глибоку і трагічну дійсність змальовує воно, дарма, що написане більш, як сто років тому!

Боротьба за свободу людини освітлена для нас тепер новим світлом. Слово про „несите око, що за край світа зазирає, чи нема країни, щоб загарбать“ яскраво здійснює політика Кремля. А кріпацтво живе знов у колгоспному ладі і скріплюється ще в неволі цілинних земель, у режимі концентраційних лагерів.

Та й не тільки те. Користуючись рівними правами, що їх здобули довголітнім зусиллям, ми не свідомі того глибокого розпачу неволі, що його переживало закріпощене жіноцтво. Щойно постаті Марини, Оксани й Лілеї освідомлюють нам це. Потоптання почувань матері, в якій відбирають дочку, нівечення людської гідности у обезчешеної дівчини — це все підкреслює трагізм їх поневолення. Бо ж руїна їх життя була куди більша й глибша, ніж у кріпаків-чоловіків. Їх, оті жертви кріпацького ладу, нівечив не тільки сам гніт, але й осуд власної громади. Це глибоко зрозумів наш великий поет і в своїх поемах поставив їм невмірущий пам'ятник.

Чи не бачимо того в теперішній дійсності? Жінка „ворога народу“ викинена поза борт життя, діти його не можуть учитись. Підлітків, що потребують ще батьківської руки, відривають від родини, кидаючи їх на розорання цілинних земель. Коштом здоров'я жінки виконуються колгоспні норми, відбудовуються міста. А родинне життя топчуть в ім'я партійної лінії...

Отаким відблиск творчости Тараса Шевченка в соті його роковини. Його слова діють і ведуть нас із віддалі століття. Колись вони захитали кріпосний лад. Тепер їх завдання ще могутніше: кріпити цілий народ у боротьбі за свободу.

Наші проблеми

Модератор чи промотор?

Прочитавши незвичайно цінну й повну глибоких міркувань статтю В. Несторовича п. н. „Жінка — модератором громадського життя“, мені, як жінці і членці СУА, приходить скласти признання й подяку авторові, за те, що він заторкнув найбільш важливу проблему нашого часу, на яку ми даремне шукаємо ліку.

Оце власне фальшиве **Я**, яке ставимо вище всіх наших національних інтересів, оці партійні й особисті межиусобиці, непідпорядкованість найвищому законуві Творця, себто любові ближнього, що його прекрасно окреслив Шевченко своїми словами „обніміте, брати мої — найменшого брата“, це жакхливе „фатум“, що нищило нас впродовж цілої нашої історії — сьогодні на еміграції прислонює нам здоровий глузд і не дає розвинути всіх наших національних сил для добра нашого поневоленого народу.

Дуже часто на свою оборону маємо готову відповідь. Мовляв, ми не одинокі, у других еміграцій з-поза залізної заслони ще гірше стоять справи. Однак забуваємо, що ці „другі“ народи до 1939 р. жили у власних державах і їх шлях у західному світі куди легший. Дальше — роллю, яку має сповнити наша еміграція, їх еміграції сповнили вже десятки літ тому і по першій світовій війні своїми впливами допомогли своїм народам досягнути самостійність (Польща, Чехія й інші).

Роль української політичної еміграції має зовсім інші основи й завдання, які наложив на неї Рідний Край. Ми, як українська спільнота на чужині в повній єдності мусимо зібрати всі свої моральні сили і застановитись, чому Боже Провидіння веліло нам покинути рідну землю? Чи на те, щоб ми в розкошах і добробуті загубили свою і своїх дітей українську душу? Чи на те, щоб дати понести себе чужим хвилям, бо, мовляв, така доля кожної емігра-

ції? Чи на те, щоб у байдужості відокремити себе від громадського життя і як слимак залізти у свою шкаралашу?

Я думаю, що доля призначила нам куди важнішу роллю. Так як колись Апостоли розійшлись по світі, щоб ширити правду науки свого Учителя, так і ми сьогодні розкинені по цілій земній кулі, щоб протиставити нашу правду брехні наших ворогів. Але щоб це сповнити — мусимо бути з'єднані. Коли ми розгублюємо свої сили у геттах власних малих інтересів і амбіцій, тоді свого призначення не розуміємо.

І саме тут перше місце припадає жінці. Вірна ідеалам свого народу, дисциплінована в громадському житті, незломна у своїх поглядах, може ставити вимоги до громадянства. Але тільки тоді, коли вона сама індивідуальність, коли сама виконує обов'язки супроти власного народу, коли сама вийде поза поріг своєї хати і включиться в організовані ряди. Жінка, яка стане прикладом для свого чоловіка й дітей та оточення, і віддасть усі свої сили для виховання майбутнього покоління. Жінка — що їй на ім'я громадянка.

Та власне тут багато дечого нам

бракує. Жіноцтво дає себе поносити хвилі байдужості і Богом йому дані таланти марнує. На мою скромну думку це є найбільш загрозливе явище, на яке треба нам, як спільноті звернути увагу. Які будуть жінки, такий буде й нарід. Це не є перебільшення чи надмірна гордість. Ніхто інший, як мати, формує світогляд дитини, вчить її любови до Рідного Краю, впроваджує в прегарні наші традиції та робить її гордою на своє походження. З таких малих дітей виростають державні мужі, церковні достойники чи вчені. І в кожного з них моральною силою їх життя були перші науки матері, на які вони часто покликуються. Чи можемо ми, українські жінки, не сповнити тут цього завдання?

Розгублений світ шукає різних доріг виходу. Шукаємо їх і ми, українська еміграція. На цьому шляху щораз більше очей звертається в бік української жінки-громадянки, як чинника рівноваги суспільного ладу. Не тільки модератором громадського життя бачимо її. Але промотором у кожній поодинокій ділянці його. Будьмо готові з честю й розумінням прийняти на себе це велике завдання, що його життя накладає на нас. Тільки коли будемо самі сильні й справедливі у підході до всіх проблем нашого громадського життя, тоді сповнимо своє завдання, що його наложив на нас Рідний Край.

Осіпа Грабовенська

УРОЧИСТЕ ПРОГОЛОШЕННЯ

Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки з нагоди 20-ліття існування і праці Конгресового Комітету і 10-ліття існування Українського Народного Фонду:

В НОВІМ ДЕСЯТИЛІТТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ, ВСІ УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ В ЗДА СТАЮТЬ ПЛАТНИКАМИ АБО ЖЕРТВОДАВЦЯМИ УНФОНДУ.

У зв'язку з цим, Екзекутива:

Закликає всіх українців і українок у ЗДА, що працюють і мають постійний заробіток, починаючи від цього, 1960 року, — стати платниками або жертводавцями УНФонду, виконуючи свій моральний і патріотичний обов'язок. Національний Даток, як і раніше, виносить 10 доларів річно або 20 центів тижнево, а для більш заможних громадян 25—100 доларів річно.

Даток і пожертви надсилайте до:

**UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church Street, New York 7, N. Y.**

Перед пам'ятником Лесі Українки

(У 90-річчя народин)

„Ти блискавицею мусиш світити у тьмі
Поки зорею рожевою край твій освітиться темний,
Треба шукати дороги тим людям, що ходять в ярмі.“

Незабаром у міському парку міста Клівленду стане статуя Лесі Українки. Це немала подія в житті української спільноти, а доконає цього діла жіноцтво, зорганізоване в рядах США. Виконує статую мистець-скульптор М. Черешньовський, відомий з замилування до своєї творчої праці, як і з того, що вмів вичарувати з глини свої задуми: матеріал промовляє в його творі. Ми бачили тільки світліну проекту статуї, та і після цього можемо сказати: твір робить велике враження; скульптор вирізьбив не лише схожу подобу поетки, але відзеркалив її духовість.

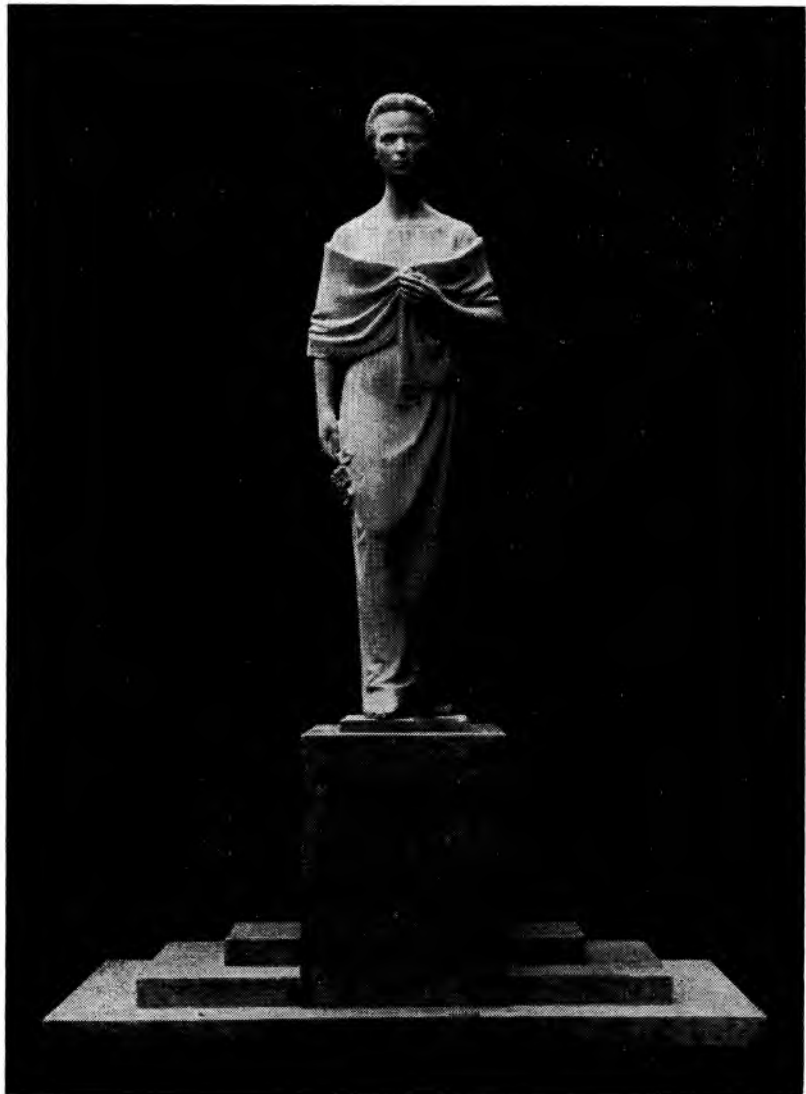
Чим була вона, чим є і чим буде для нас Леся Українка і якою ми її хотіли б бачити в творі — зображенні її?

Псевдонім нашої поетки (Лариса Косач-Квітка) не випадковий. Тоді, коли більшість нечисленного тоді українського громадянства називало себе, „українофілами“, молоду поетку вражав цей термін. Вдумлива, прониклива й критична настанова її допомагала бачити речі у їхнім властивім світлі. Очолюючи групу молодих поетів, „Плеяду“ та гурток „Література“, вона спільно з гуртом молодих вводить в життя інший термін: українець, українка, відмітивши фальш у терміні „українофіл“ (що значить прихильник українства). Відтоді й підписується: Леся Українка. Це ім'я для нас тепер це цілий комплекс ідей, це гідна настанова до життя, це наш зв'язок із світом, це новий і після неї ще ніким не перевершений творчий порив на вершини духа.

Леся Українка твердо стояла на рідному ґрунті. Духово вона ніколи не покидала його і тоді, коли доля водила її по чужих країнах: „І всетаки до тебе думка лине, мій занпащаний, нещасний краю“, — пише вона. Виростала Леся на лоні рідної народної культури, перебуваючи в близькості з наро-

дом, серед широсердечного волинського населення. Народна казка, пісня й повір'я — були першими поштовхами до творення живих образів в її буйній дитячій уяві. Ще маленькою дівчинкою викрадається вона в ліс, щоб підглянути як Мавка прокидається, як Перелесник її в гушавину манить,

чи як грозить їм „Той, що в скалі сидить“. З неперевершеною майстерністю вичарувала вона згодом, на схилі свого короткотривалого життя, ці постаті, цю частку світу рідної мітології в драмі-феєрії „Лісова Пісня“. Постаті і барви рідного довкілля, улюбленої природи з дитинства ніколи

Модель пам'ятника Лесі Українки роботи мистця Михайла Черешньовського, призначений для Українського Городу Культури у Клівленді. The project of a monument of the Ukrainian poetess Lesya Ukrainka by sculptor Michael Cheresniovsky will be erected in the Ukrainian section of the Cultural Garden in Cleveland, Ohio.

Дві краси

(Докінчення)

— Княжна Варвара? — здивувалась Ганна Іванівна. — Ця святенниця?! Я й не думала, щоб вона могла закохатись!

— Та ще в кого, — знизав плечима Платон Олексійович. — У Шевченка, бувшого кріпака!... Коли мати не згодилась, щоб вона виходила за Бярянського, бо то був би мезаліянс, то що вже говорити за цього!...

— А хіба... хіба Шевченко та кож її любить? — спитала Ганна Іванівна, почувачи, як її серце стискається тривоого і від недавнього щастя не лишається нічого, тільки гіркота. — Хіба вони думають одружуватись?

— Та ні, ще нічого невідомо...

**В вінку мінився золотом ряс
весняний,
І золотим дощем лились пісні.**

Поетка-новаторка з власним свобідним висловом, речник ідеї визволення Батьківщини, співець любови до України, до світла правди, Людина і Борець — це те, чим була, є і буде для нас Леся Українка.

І знову ми перед її пам'ятником: довга сукня до стіп легко спадає по ніжній жіночій постаті: адже тільки силою духа трималось на поверхні життя її зморене довголітньою недугою тіло; босими стопами іде вона десь по ріднім волинським чорноземі, а він злагідне розпалене серце, дає певність-остою душі. Хустка огортає лагідно плечі, а в руках — забута квітка, зірвана десь на межі... Постать випрямлена, в русі — вона йде вперед, а погляд зосереджений і впевнено-спокійний сягає далеко у даль, кудись ген за обрій: чи шукає він відгуку в світі на правду України і на її біль, чи виглядає нових борців і проглядає нові шляхи для свого народу... А може почуються із її уст владні слова остороги:

**Летить безумна пісня — стережіться!
Бо жаль ваги немає, так як смерть...
Д-р Наталя І.-Пазуняк**

Тільки плітки... Але ти знаєш, плітки з нічого не бувають. Щось там робиться! Старий князь погнав верхового за Капністом, щоб той якось там вплинув на Варвару та стримав її... А вона, здається розійшлась так, що ні стриму ні спину... Знаєш, Розумовська кров!.. Звикли, щоб усе було по-їхньому!

Та Ганні Іванівні вже не хотілось ні слухати, ні говорити. Вона нашвидку кинула чоловікові:

— Я піду подивлюсь, як там із сніданком... — і поспішно вийшла до кімнатки, де містилась її ключниця і яка була центром її власного господарського двору, з усіма інтригами придворних, суперечками, амбіціями і ревностями, над якими вона одна, Ганна Іванівна, була повною володаркою і суддею.

Вона нашвидку дала ключниці розпорядження, щоб лиш вислати її звідти, а лишившись сама, глибоко задумалась. Так княжна Варвара покохала Шевченка! Ота худенька жінка, що здавалось, вічно горіла якимсь внутрішнім вогнем уся віддана була якійсь одній

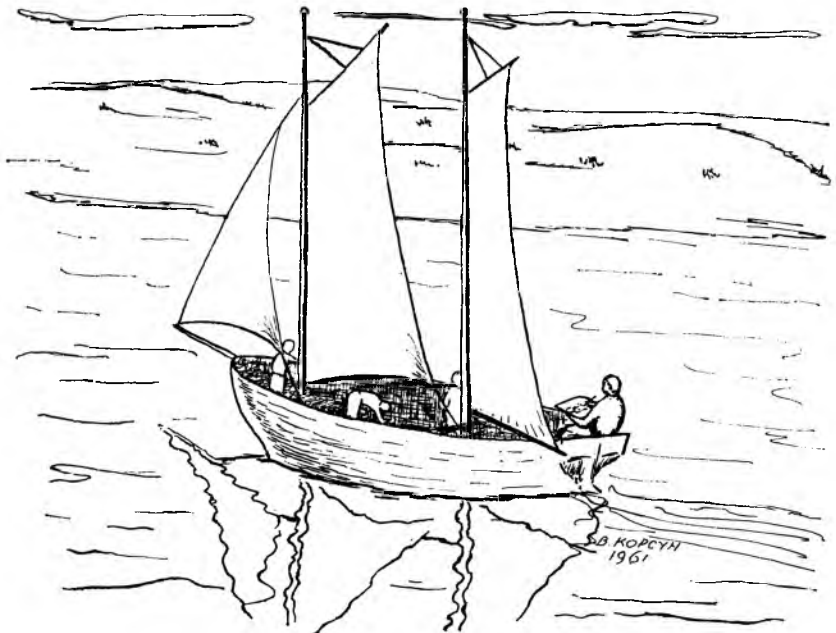
справі, що запалювала її й не дала цікавитись нічим іншим! Тепер вона запалилась любов'ю! Любов'ю до чоловіка!.. Але в той же час Ганна Іванівна відчувала, що то мусіла бути особлива любов, бо і княжна і Шевченко були особливі, не звичайні люди.

Ганна задумалась, і лукава, переможна усмішка непомітно з'явилась у неї на устах. Нехай вони там собі й незвичайні, але такі коло неї, Ганни, упав оцей самий Шевченко. Таки їй шепотів він оті такі дивні серед їх оточення слова:

— Яка радість, що є такі красуні на землі, як ви! Яке щастя, що нам, людям, і нам — мистцям трапляється час до часу не тільки побачити, але й втілити навіки на полотні таку красу, яку Господь створив на радість людям...

Ганна тихенько зітхнула. Як він роздивлявся її, як пояснював їй що є в ній гарне і чому.

— Я думав, що у вас чорні очі, — говорив він, малюючи і пронизуючи її гострим поглядом своїх сірих очей, від яких, здавалось,

Шевченко старанно змалював жовтий пісчаний берег, вкритий невеличкими кущами.

ніщо не може сховатись. — А вони у вас сині... Такі темно-темно сині, що ніби чорні... Таке небо буває на Україні літніми ночами — ніби чорне, а вдивишся, а то така глибока синь...

Ганна тихенько засміялась і похитала головою. Звичайно, вона знала, що в неї сині очі... вона тому так часто шила собі сині сукні, а коли й не сині, так бодай ошатовані чимсь синім... Такими синіми квітками була обшита її сукня й на тому балі в Мосівці, коли Шевченко цілий вечір просидів коло неї і все просив бодай одну квіточку з її сукні на пам'ять. Звичайно, вона відмовляла і жартувала, але він таки взяв ту квітку. Відірвав від сукні коли вона обернулась відповісти щось на запитання Соні, своєї зовиці...

— Я берегтиму її завжди — сказав він після цього, ховаючи квітку в кишеню сурдута. — Її торкались ваші руки — і вона для мене священна!...

А тепер княжна Варвара хоче стати між нею і Шевченком, хоче витиснути з його пам'яті всі ці хвилини, ці слова, ці обіцянки?!

Ні. Сині очі Ганни Іванівни стали зовсім чорні від рішучої постанови. Нехай вони одружуються, нехай собі будуть найкращими друзями, але Шевченко не повинен забути її, не мусить, не сміє забути... Вона повинна зробити щось, дати йому на пам'ять щось таке, що не дозволяло б йому забути про неї, що нагадувало б йому про неї кожної днини, кожної хвилини.

Ганна Іванівна побігла до своєї кімнати і швиденько повернула ключ у шкатулці на біжутерію, що стояла в неї на туалеті. Нездбало відкидаючи набік перстені й брошки, перли, медальйони і сережки, вона вхопила вкритий синім оксамитом футляр. Розкрила і на хвилину спинилась, сама милуючись ніжною грою смарагду що, вправлений у великий чоловічий перстень, грайливо переливав ніжними відтінками зеленого кольору.

Це була її материзна, її власність, перстень, що дістався їй ще від діда, материного батька. Вона думала зберегти його і колись подарувати своєму синові, але тепер вона відчувала владний наказ сер-

ця, віддати його Шевченкові, створити між ним і собою якийсь нерушимий зв'язок, мати певність, що кожного дня він гляне на цей перстень на своїй руці і згадає її. І ніяка княжна Варвара не зможе знищити цього зв'язку...

Вона старанно протерла камінь хусточкою і, поклавши футляр із перстеном у кишеню, вийшла на веранду подивитись, чи не їдуть уже сподівані гості.

III.

Шевченко старанно змальовував жовтий пісчаний берег, вкритий невеличкими кущами, покрученими і розкуйовдженими від вітру і намагання витягнути хоч трохи вологи з цієї безнадійно сухої, мертвої землі.

— Це — Дантове пекло, — говорив він своєму сусідові Вернерові. — Оце сюди б я посилав на пару років усіх тих панків що витрачають марно свої літа і чужу працю. Тут вони б живо опритомніли — і вже далі берегли б свої скарби, тремтіли б над кожною росинкою дружби, як ми тремтимо над кожною краплиною води.

— Не говори про воду, — попросив Вернер. — Малою собі пустелю, дивись на пустелю, відчувай у серці пустелю — і не говори про воду.

— Добре, — погодився Шевченко. — Можу не говорити, але як зробити, щоб і не думати про неї?

— І оце називається море! — зітхнув Вернер. — Я завжди уявляв собі море бурхливим і грізним, але не таким безнадійним і до смерти нудним, якимось просто безвихідним... Це — не Аральське море, це Море Розпачу.

— Не зовсім, — похитав головою Шевченко. — Звичайно живемо ми тут, напаківані, як оселдці в бочівку, і води мало, і їжа погана, але зате я можу взяти пензля в руки і малювати... Такти відкрито малювати не тільки що з дозволу, але й з наказу начальства. За це, брат, варто потерпіти трохи від спраги.

— Хоч би вже швидше. Кос-Арал, — зітхнув Вернер. — Там уже мусить чекати на нас пошта... У мене ж і жінка, і мати, і сестра... Бодай хто-небудь напише...

— І в мене є сестра... духова сестра... Може й мені буде лист... Та й узагалі, хоч би вже стати ногою на тверду землю... Де він, той твій Кос-Арал?

І ніби у відповідь на його питання, вартовий, що стояв на носу шхуни, раптом закричав:

— Земля! Земля! Кос-Арал!

— Оце тобі готовий сюжет до картини: російський Колумб відкриває російську Америку, — гірко пожартував Вернер, а Шевченко тільки головою похитав.

— Відкрив і поставив вартового та неминучу смугасту будку для нього.

— А навкруги море і втекти нема куди...

Вони замовкли, вдивляючись у маленький островець, панорама якого повільно розгорталась перед ними і де їм треба було зимувати разом з усією експедицією, що досліджувала Аральське море, берегів якого ніхто точно не знав.

Поки розладовували шхуну, Шевченко з Вернером пішли до форту, сподіваючись одержати пошту, яку мала привезти рибальська ватага.

— Хоч би довідатись, що робиться на світі, — говорив Шевченко, прискорюючи ходу. — Подумати тільки: два місяці на цій клятій шхуні. За цей час Бо-зна що могло статись у світі, а ми й не знаємо.

Але їм не судилося нічого довідатись, бо пошта до Кос-Аралу ще не дійшла. Мовчки повернули вони до берега, мовчки забрали свої клунки і пішли до невеличкого дерев'яного бараку, де вони мали тепер жити.

Кинувши сьак-так свої речі, Вернер ліг на ліжку і відвернувся до стінки. Шевченко й собі витягнувся на своєму і лежав мовчки, нахмуривши брови і вперто дивлячись на одне місце в стелі.

Він розумів Вернера, який не одержав листа, хоч мав чималу родину. А він?... Кого він має?... Хіба свою названу сестру, свого янгола-охоронителя, княжну Варвару, вірного друга, що не покидав його в заслання, у найгіршому пониженні, у найбільшій нарузі...

Коли був у Яготині, часом його дратувала її вимогливість, бажан-
(Докінчення на ст. 8)

Очікування^{*}

Надворі світало . . . Ясність весняного ранку поволі пробивалась поміж високі тюремні мури і несміло вкрадалась крізь мале, закратоване вікно до камери. Над дверми жарівка — після цілонічної праці — приплющила своє злюще око, задрімала.

У дверях заскреготав ключ, розпочиналась одноманітність тюремного дня. Але цього ранку проймаючий крик Ніни випередив прикрий голос дижурного і підірвав розіспаних жінок. Перелякани стовпились біля її ліжка. Вона закривавлена, непритомними з переляку очима гляділа на Лену, що лежала спокійна, тиха, ледве-ледве віддихаючи, а з перерізаних кровоносних судин на руці спливала кров.

Жінки почали гістерично кричати. Дижурний покликав лікаря і конаючу Лену винесли з камери. Ніна з цього враження (їй 16 літ) дістала нервового потрясення і її рівнож забрали до шпиталю. Ця подія до глибини потрясла цілою камерою. Плач і крик не вгавав, докоряли одна одній що саме їх ідке дошкулювання доповнило гірку чашу переживань Лени (у неї був дуже важкий перебіг слідства) і штовхнуло її до цього вчинку. І так у важкому, пригнобленому настрою проминуло кілька днів.

Одного ранку, зараз після перевірки, пришов начальник тюрми і кілька НКВД-истів. Жінки, затаївши віддих, задеревіли в очікуванні . . . Короткими словами осудив гостро вчинок Лени і загрозив, що коли ще комусь захочеться щось такого зробити, то до загального присуду „прибавлять ще кілька років!“ — Слідства ваші закінчені, продовжував начальник — і дозволяєть вам раз у місяць писати до рідні. Листи можна писати тільки російською й українською мовою. Письмове приладдя дасть вам дижурний. Понятно? запитав. Його пронизливі й мов сталь холодні очі пересувались по втомлених обличчях жінок. Всі мовчали, дивна, глибока

тиша запанувала в камері. Начальник, усміхаючись, вийшов і грюкнув дверима.

— От, прокляті чубарики, перервала гнітючу мовчанку Марися. — Подали мід із гірчицею . . . Дозволяють писати до рідні, але рівночасно натякають про присуд. Не всі вийдемо на волю, не всі . . . Її великі, полинялі, сині очі наповнились сльозами: вона схвилювано почала ходити по камері. — Мені здається, що на волю вийдуть ті, що мають рідню по цій стороні, промовила задумано Рахила.

— І мені так здається, вмшались у розмову Ядвіга. — Ми не вірили в те, що вони будуть провірювати наші адреси, розпитувати рідню про нас, а я бачила на власні очі зізнання мого чоловіка, його підпис . . .

На згадку про переслухання рідні серце Христи боляче защеміло. Перед очима виринула картина останнього допиту.

— Ви нас обманули, Христіно, говорив слідчий із докором, даючи їй прочитати зізнання сестри. — Як бачите, ваші зізнання зовсім розбіжні . . . Чому ви це зробили? Його голос лагідний, спокійний і вперше під час слідства пролунав українською мовою.

Здивована Христина розгублено глянула на підпис сестри і жадібно вслухувалась у мелодію мови слідчого, ледве-ледве розуміючи зміст.

— Вас, Христіно, на деякий час затримають у лагері, сказав він поволі отягаючись.

Слово „лагер“ скреготом урвалось у мозок Христини і прикрим дисонансом стерло враження від мови.

— Яка страшна, гірка іронія, подумала Христина — жорстокі слова присуду почула рідною мо-

вою . . . Щось важке, гнітюче почало підсуватись до горла, давило його, а уста здригались схвилювано від гамованого плачу.

— А що буде з тими, що прийшли з німецької сторони і не мають тут нікого? — запитала перелякано Буня.

— Поїдете в наші трудові „лагери“, там вас „перевоспитають“! відповіла Ірина, перекривляючи голос слідчого. — Ми ж не можемо пустити людей так самотас — без опіки. Мусимо пізнати кожен особу, що має стати членом нашої великої, щасливої батьківщини! Понятно? запитала Ірина, розглядаючись грізно по камері. У цих словах було тільки гіркого насміху . . .

— Їх опіку то ми вже пізнали в вагоні з Перемишля до Києва, обізвалась схвилювано Стефа. — А „перевоспитання“ то ми бачили в Лени, яка поверталась зі слідства посинячена, побита так, що в розпухлі губи важко було каплю води влити . . . закінчила злющо.

— Цікаво, що з нею сталося, чи живе? думала в голос Реня. Але якось ніхто не мав охоти вертатись до трагічної події й розмова урвалася, кожна потонула у важкій задумі. Різні здогади, сумніви омотували душу, немов павутиння. Гострим терням вбивався в серце жаль і сум. А втомлені думки даремне старались відгадати, що буде далі, за тиждень, за місяць . . .

— От вам і письмове приладдя, перебив цю задуму дижурний, увійшовши тихо до камери. Зчинилась метушня, жінки стовпились біля стола й здивовано розглядали обгортки з книжок і брудні клаптики пакункового паперу.

— Як жеж на тому писати? питали здивовано.

— От так просто, пишть „заявлення“, листи, а вони дійдуть,

* Продовжуємо нариси авторки, в яких вона описує шлях через більшовицьку тюрму на заслання. Гл. Н. Ж. 1959, 1960.

де треба, сказав самопевно дижурний.

— От культура! У нас всього много, нема що! не видержала Марися і засміялась глумливо.

— Ти краще мовчала б, буркнув гнівно дижурний і тріснув дверми.

І знов проминуло кілька днів серед гарячих сліз і важких зіхань. Лист до рідні роз'ятрив присохлу рану. Ясні спогади минулого хвилею заливали мозок, пекучою тугою дерли серце — а вимріяна хвилина скорої зустрічі являлась на мить світлячком і швидко зникала, гасла в непроглядній мряці невідомого . . .

Раз над вечір повернулася Ніна зі шпитала. Її молоденьке личко стягнулося морщинами, уста скривила болюча риса плачу, а в широко відкритих очах тліла тривога. Лякливо розглянулася по камері і — мовчки сіла біля дверей, мов котеня, впивши очі в замок. Жінки, збентежені її дивною поведінкою, зиркали вимовно на себе.

Дижурний загримав у „вовчок“. — Іди на своє місце, тут не можна сидіти, — звернувся до Ніни погрозливым шепотом.

— Я мушу сидіти біля дверей, уриваним голосом виправдувалася Ніна. — Мушу тут ждати! Мені там приобіцяли що як відчинять двері в камері, то я зараз піду додому, до мами . . . Відчиніть двері!

Голос Ніни, повен безумного прохання й розпуки загубленої дитини, розбудив ще більший жаль у серцях жінок. Безгомонний плач потряс цілою камерою.

— Матінко Божа! Що діється на світі, проковтуючи сльози, шепотіла Ядвіга. — По тюрмах діти рвуться до матерей, матері гинуть із журби за своїми дітьми. І коли це все скінчиться, коли?

І в такому тривожному дожданні чогось, що принесе непевне завтра, минали весняні дні тисяча дев'ясот сорокового року.

Іст Орендж, у червні 1960.

**ВСТУПАЙТЕ
В ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ
СФУЖО!**

ДВІ КРАСИ

(Докінчення зі ст. 6)

ня заволодіти ним, його життям, його творчістю... Йому здавалось, що то в неї звичка владної панянки з багатого роду, яка не звикла чути відмови... Але тепер її листи, її вірність, непохитна відданість йому витворили між ними з далнини новий зв'язок, зв'язок високих почувань, чистих поривів і дружби.

Яготин... і весь той незабутній сорок третій рік... Скільки муки завдало йому там читання повісті княжни Варвари, не повісті, а фактично сповіді, майже відкритого признання в коханні, коли він відчував, що мусить відштовхнути ці худі руки, простягнуті до нього в останній надії на любов і життя... Але він відштовхнув їх... Він поцілував їх і м'яко відсунув. Не тому, що вона була княжна, а він бувший кріпак... ні, в той рік йому здавалось, що нема перешкоди, якої б він не досягнув би. Малярство і поезія — два найвищі мистецтва по черзі манили його до себе, а Україна, така чарівна після Петербургу, розкривала перед ним свої чари.

Шевченко поворухнувся на ліжку і посунув очима трохи нижче по стелі, туди, де невеличка темна пляма раз виглядала як стіг сіна, а раз як кіргізька юрта.

— Шевченко, — почувся тихий голос Вернера з сусіднього ліжка. — Ти щасливий, що ніколи в житті не любив і не мусиш каратись тривою і сумнівами отут на чужині...

— Хто тобі казав, що я не любив?... — спитав так само тихо Шевченко.

— Ніхто не казав, але й ти ж не згадував... Це — княжна Варвара? — несміливо спитав Вернер.

— І ту люблю, — сказав Шевченко. — Десь в іншому ракурсі... у висотах, чи що. Знаєш, як буває: дивись на людину просто — негарна і ніби вилицювата... А поверни в інший ракурс... трохи в профіль — і Боже! Яка раптом відкривається лінія, який характер... Отак і ми з Варварою... не стоїмо один до одного просто обличчям, а повертаємось у профіль, у най-

кращому нашому вигляді... і так нам любо. Але довго не можна було б витримати — ні мені, ні їй... Хто зна, що б воно в нас було, коли б мене не заслали...

— Так, я це розумію... Але кохання — це щось інше... Це таке, що тебе забирає усього, і ти вже й не пам'ятаєш, як ти стоїш, і тобі не треба найкращого ракурсу, бо найменший порух і найгірша гримаса тобі мила й дорога... Чи так ти любив?...

— Була й така, — раптом ледь усміхнувся Шевченко. — Була й така... Так було й тягне до неї, так би й не відходив... Краса в неї велика була... Така, знаєш, тиха краса, що не силує і не намагається, а прикує тебе до себе — і не можеш одірватись... І не те, що не можеш, а й не хочеться...

— Де ж вона тепер? — ще несміливіше спитав Вернер.

— Ет, — махнув рукою Шевченко і різко сів на ліжку, немов би прокинувшись від мрій. — Хто зна, де вона... Не була моєю та вже й не буде... То так чогось згадалось... Бо-зна колишній slučaj в душі свої перебираю та згадую, — тихо промовив Шевченко і замовк, повторюючи в голові ці два рядки й початок третього і вивіряючи, чи це були саме ті слова, яких він хотів, чи це були вірні думки...

Думки були вірні, — і знову тоскно засмоктала під серцем ота чорна нудьга, від якої ніби врятувався на час, коли вирвався з Орської фортеці у цю експедицію . . . Та, видно, не надовго . . . Бо ось уже знову втрачає останні барви його життя, друзі стають далекими, а може їх уже й нема? Рідня там, у кріпацтві, якби й умерла, бо не пишуть і не згадують . . . Одна княжна Варвара ще стоїть, як статуя, піднісши кудись угору смолоскип вірності . . . Отак би він намалював її — маленька, худа, очі палають і в напруженій руці все вище й вище підносить смолоскип . . .

І тут же, цілком мимо його волі, ніби з давно не розкритого альбому з шкідцями, поволі вималювались перед ним сині аж чорні очі, рівні шнурочки брів над ними і причаена в кутиках уст лукава й добра усмішка . . .

Та, що зуміла зберегти дари життя

Розмова з п-нею Леною Бенцаль-Карп'як

„Колись, ще в молодості, ми обоє мріяли про власну хату серед казочних гір Гуцульщини, що була б влаштована в народному стилі й стала би осередком української духовости“, — згадує п-ні Лена серед затишку своїх „вишіваних“ кімнат, чистеньких, привітливих; чепурних тим специфічним надихом жіночости, якого не можна досягнути нічим іншим окрім теплої дбайливости. Це риса характеристична для української акторки, яка відрізняє її основно від її товаришок серед інших народів. Бо театр для більшості з них — це часто засіб утечі від драм, ладу самої суспільности, як такої. Хаос у цілому їх особистому житті і скрайній індивідуалізм — це чинники, що нерідко домінують понад замилюванням до мистецтва й талантом.

Українська артистка — з правила суспільний тип. Вона душевно здорова, не страждає від нормальних обставин життя. Вона їх любить. Обдарована більше від

других, йде на сцену, щоб служити суспільності, з якою в неї немає ніякого конфлікту. Здорове родинне життя — її нормальний зв'язок й вона робить все, щоб зберегти його рівновагу за ненормальних умов своєї праці. Вона не бунтівник і не кочовник, не тікає від нічого, тільки йде туди — куди покликана своїм талантом для сповнення своєї суспільної місії. І як така, заслуговує на спеціальну пошану.

— За яких обставин ви попали до театру? — питаюсь. — Було це сповнення мрії чи збіг обставин?

— Одне й друге. Кожна молода людина мріє про сцену й то зовсім не тому, щоб блиснути, а щоб вивістити себе. Бо поза буденним своїм я, всі ми маємо оте друге, глибше, можна сказати святочне, я, з ширшими проблемами й тоншим сприйманням життя, а сцена це найкраща трибуна для вивідження його. В моєму випадку це сталося за досить романтичних

обставин. Ще зовсім молоденька почала я грати в аматорському театральнім гуртку в Кам'янці Подільській. В той сам час приїхала в місто група акторів львівського театру й відвідала нас у часі проби. Для нас це була велика честь, але водночас і велике хвилювання, бо такої „публики“ ми не чекали. Ці ж актори незабаром створили свій ансамбль і на мою велику радість заангажували мене. Тодіто я пізнала непересічну сценічну індивідуальність — Миколу Бенцалю, визначного актора й талановитого режисера й скоро стала його дружиною. Окрім любови, дружби й незвичайно гармонійного родинного пожиття, воно дало мені негайне включення в театральний світ.

— Хоч було воно ще не так давно, але знаємо, що тоді артисти, зокрема в наших обставинах, працювали за виїмково тяжких умов. Цікаво почути про те вашу думку?

Пані Лена усміхається з легкою іронією: — Звичайно, що незнані були нам астрономічні суми, які побирають деякі сьгоднішні артисти, але це не боліло нас, бо в той час не було звичаю оцінювати якість мистецтва числами та ще й кількістю доданих до них нуль. Актор не побивався за популярністю мас, не намагався бути їх розвагою, засобом пропаганди чи люксомом вибраних. Він вважав себе речником народу й людини і для них творив. В той чи інший час, кожен із нас мав покуску влаштуватися вигідніше на чужій сцені, але кожен волів свою громадську стійку з правом вільного творення для рідної культури. Окрім того: хоч із трудом в'язали ми кінці з кінцями, хоч приходилося працювати за різних умовин, але ми знали признання суспільности, що є суттєве для мистця. Так, що хоч не було в нас сліпучих неонових реклям, але зате був вірний, ентузіастичний глядач.

Шевченко рвучко зірвався з ліжка, і не говорячи й слова, вийшов з бараку. Навкруги була вже темна осіння ніч, тільки на березі видно було вогні варти та у фортеці десь в одному вікні горіла свічка . . . Спотикаючись серед незнайомої дороги, хапаючись часом руками за землю, зсуваючись униз і дряпаючись вгору, проходив Шевченко добру годину, аж доки відчув, що вже трохи відлягло від серця і що в голові уже давно, непомітно і незалежно від того, куди він ішов і де він ступав, поволі укладались сумні рядки, які проте вливали якусь полегшу і спокій у його серце, так ніби він добре виплакався. Він тепер ішов, не думаючи, куди йде, а сам шепотів —

Немає гірше, як в неволі
Про волю згадувать...

Вже не було осінньої ночі в ди-

кій Аральській пустелі. Десь брелів спів дівчат на вулиці, десь чулась музика, чиясь невеличка рука жартуючи закривала блакитну квітку на білій сукні, а уста вже шепочуть, пристрасно гукаючи едалечінь:

А ти, мій покою?
Мое свято чорнобриве!
І досі між ними
Тихо пишно походжаєш
І тими очима,
Аж чорними-голубими
І досі чаруєш людські душі?
Чи ще й досі
Дивуються всуе
На стан гнучкий? Свято мое!
Єдине свято!..

Так, шепочучи, він вернувся до їх бараку і, засвітивши свічку, став записувати у захалявну книжечку цей вірш, ніби писав листа, якого ніколи не можна буде вислати.

— Чим пояснюєте оту популярність українського театру серед своєї публіки?

— Змістовністю й ідеалізмом обидвох сторін. Це була доба великих політичних подій, духове життя було особливо пошванене, а що театральне мистецтво має завжди найбільший контакт із загальною речкою його поривів, тому й мало його спонтанну підтримку. В такій добі завжди виникають виняткові індивідуальності, в тому числі талановиті актори, режисери, драматурги.

— Боюся що дехто з наших читачок зрозуміє, що репертуар тодішнього театру був дуже серйозний, а мені відомо, що він був різномірний і багатий теж на т. зв. „легкі речі“.

— Звичайно, що так, бо театр репрезентує людину, якої життя складається не тільки з проблем, але й радості і краси. Але актор з однаковою увагою мусить підходити до кожного свого завдання й тому для нього немає „легких речей“. Елемент краси не сміє потерпіти на користь дешевого ефекту; тільки витончені й шляхетно подані речі наснажують людину любов'ю і силою життя. А добре введена сатира, як побільшаюче дзеркало, усвідомляє й лікує проблеми, підкреслюючи потворність людських слабостей і хиб.

— Який Ваш погляд на т. зв. „побутовщину“?

— Все залежить від постановки. Самі по собі побутові п'єси звичайно прості й нескладні, але тому вони якраз доступні й зрозумілі кожному. Якщо цій простоті надати певної клясичности, проблемам виразистості і якнайдалше зберегти етнографічні елементи — ці речі дуже цінні для молоді й простолюду. Вони є тим мостом, яким глядач входить у театр і підрастає до поважніших речей. Вони теж, більше других помагають до національного освідомлення.

— А тепер більше про Вас саму. Якими шляхами йшов Ваш особистий розвиток?

— Завдяки тому, що від початку моєї театральної кар'єри я мала щастя перебувати в контакті з талановитими артистами й режисерами, мій розвиток пішов дуже

здоровим шляхом. Я навчилася розуміти й шанувати своє звання, ставитися з увагою до глядача, а вимогливо до себе. Це дало мені не тільки успіх, але поштовх дальшої рости й працювати над собою до останнього дня перебування на сцені.

Уроджена на Наддніпрянському Поділлі, п-ні Лена провела найкращі роки в Галичині, а з того більшості на львівській сцені. Назви театрів, директори й режисери мінялися, мінялися теж обставини, але середовище й праця оставали незмінні. Зате різномірний був репертуар, в якому вона виступала. Обдарована не тільки талантом, але й голосом, п-ні Лена могла грати в найрізномірніших видах п'єс: комедії й драмі, опері й опереті, що, як відомо, можливе тільки небагатьом акторам. Але вона примадонна оперети й це її стихія. Весь оперетковий репертуар українських театрів вона переспівала. Її легка, приваблива й граціозна постань, витончена гра й шляхотна дзвінкість її голосу непереможно чарували глядача.

— Війна обірвала мою кар'єру в часі, коли я могла ще багато дати. Я втратила чоловіка й сина, але мое приватне життя не віє пустою, я не дозволила порожнечі оволодіти ним.

У своєму теперішньому місці осідку, п-ні Лена знана з активності в різних організаціях, в усяких формах громадської праці, в тім числі як організаторка й режисерка драматичних вистав і ревій.

— Як ви зуміли так успішно переключитися на інший тип мистецької праці й знайти контакт навіть з молоддю й дітьми, з якими нераз так тяжко буває ладнати?

— Помагає мені мое приязне відношення до людей і свідомість, яке значення має театр для них. Ніде правди діти, я з певним настороженням взялася режисерувати. Воно — само по собі — окреме мистецтво, в якому я не мала попередньої практики, а в додатку це праця не тільки з аматорами, але радше принагідними людьми, бо їх замало, щоб було можна вибирати та всі вони настільки перетяжені іншими обов'язками, що тяжко знайти час на

проби й створити потрібний настрій. Але при обопільній добрій волі ми якось дорозумілися й зігналися. На публіку не можна нарікати, вона радо підтримує свої вистави. По якомусь часі звернувся до мене з проханням зайнятися тими найменшими, що вже вирости в зовсім інших умовах, і часто навіть не вміють по своєму говорити. Можете собі уявити скільки зусилля треба, щоб вишколити їх? Якщо додати, що в більшості мені самій приходиться дбати про костюми й декорації, то ясно, що ця праця забирає весь мій вільний час. Часами буваю така перетомлена, що клянуся безповоротно відсунутися від усього, але якось ніколи до того не доходить. Навпаки — наростають нові пляни, можливості й друзі, а все це разом збагачує й розяснює мое життя.

Так, — це чи не найважніше. В час, коли найближчі поволі траплять контакт і розгублюються, коли люди болісно томляться в холодній безнадійності своєї зайвості, п-ні Лена шанована, люблена, бажана й потрібна. Її чепурна хата завжди переповнена люблячими, вдячними й зацікавленими людьми трьох генерацій і трьох еміграцій, бо з усіма вона зуміла знайти спільну мову. Її талант знайшов нові шляхи вияву, нову форму служби загальному. Осінь цієї жінки просяяна життєрадістю її самої й теплою пошаною громадянства.

О. Дучиніньська

„НАШЕ ЖИТТЯ“ ДЛЯ КОЖНОЇ „БАБУСИ“

Наші Відділи опікуються старшими самотніми жінками в Німеччині й Австрії. Посилаючи їм щомісяця невеличку суму, не тільки підтримують їх матеріально, але своєю увагою підтримують їх також на душі. Дотепер маємо 16 „бабусь“, що є в контакті з нами.

Окрім грошового датку Наше Життя було б для них великою розрадою. Журнал це є зв'язок, що лучить їх із організованим світом. Чи не могли б наші читачки уфундувати для них передплати? Тим підтримали б акцію Відділів та справили б „бабусям“ велику радість!

Першою фундаторкою такої передплати є п-ні Антоніна Кульчицька з Філадельфії. Хто черговий?

Зустрічі найменших

Недавно тому Централю США розіслала інструкцію в тому напрямку. Що таке — Зустріч Найменших? Чому її потрібно й навіть окремої інструкції на те?

Зустріч Найменших — це кермована дитяча забава. У неділю по полудні сходиться дітвора дошкільного віку в якійсь залі, щоб зустрітись з однолітками та поспівати, потанцювати у гурті. Таку форму дитячої розваги придумав 43 Відділ США у Філадельфії і з успіхом її провів.

Скажете, що це нічого нового. Дитячі забави й давніше влаштовували Відділи США чи Пластові гурти. І тепер тут і там проводять це, як бачимо з оголошень і звітів у пресі.

Та Зустріч Найменших має свій окремий характер. Вона гуртує в більшості дітвору дошкільного віку, яка на загальних дитячих забавах не знаходить відповідної для себе розваги. Зустріч Найменших відбувається періодично, скажімо раз у місяць, а не з нагоди якогось сезону чи закінчення шкільного року. І врешті — програму Зустрічі підготовляє вчителька, а не діти. Отже сміло можуть зійтись діти, що вперше чи удруге зустрічаються, чи навіть такі, що ще не брали участі в наших дитячих грах і співах.

У великій, ясній залі Українського Народного Дому в Найс-тавні маршують малята. Так починається кожноразова зустріч і більшість їх уже голосно співає „Гей там на горі Січ іде...“, вимахуючи хоруговками. Коли вже обійшли залю кілька разів, голос фортепіану, чи платівка втихають. Починається рухлива гра.

Провідниця вибирає якусь легку й відому гру. Діти творять коло і ходять, співаючи. То вони граються в „голубку“, то в „подоляночку“, але так, щоб усі діти брали участь у грі.

Коли вже втомились грою, тоді сідають довкруги провідниці й починається гутірка. Провідниця підбирає якусь тему, пов'язану з порою року. У січні про коляду в честь Божого Дитятка, а в лютому про тваринок зимою. Для гу-

тірки вона підготовляє відповідні картинки (нарисовані або наліплені на картоні) і найрадше вибирає її у форму короткої казки чи оповідання. Діти слухають дуже уважно. Нераз перебивають оповідання запитом чи вигуком. Це не шкодить! Навпаки, свідчить про їх увагу й охоту. Лиш треба вважати, щоб надто не відбігали від теми.

А ось закінчилась гутірка. Це найкращий час, коли можна вичити з ними нову пісню чи вірш. Добре, коли вони пов'язані з темою гутірки — як колядка чи вірш про Зайчика. Вірші можна зараз же інсценізувати, щоб більше дітей брали в тому участь.

Програма добігає до кінця. А тут уже пані з Управи Відділу накрили стіл до підвечірку. Які гар-

Св. Миколай завітав до світлички 43 Відділу США у Філадельфії. Зліва біля св. Миколая п-ві Вероніка Цегельська, виховна референтка Окр. Ради США і провідниця світлички.

St. Nicholas is greeting the children of the UNWLA Branch 43 Day Center in Philadelphia, Pa.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що наш 5 Відділ у короткому часі втратив дві довголітні членки.

Софія Микула, родом Мигаль, відійшла дня 27. грудня 1960 у

вічність по довгій і важкій недужі. Народжена 9. травня 1888 в селі Острів, пов. Сокаль, прибула до Америки в 1912 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка, сина, дві заміжні дочки й 8 внуків та одну дочку, монахиню чину св. Василя Великого. Покійна була довголітньою передплатницею Нашого Життя. Похорон відбувся 31. грудня 1960.

Анна Ломака, родом Рибан, померла несподівано 12. січня 1961 у віці 69 років. Народилась у селі Ключів, пов. Сокаль. Одружилась

ні кольорові тарілки і серветки! У горнятках налейте какао, на тарілках булочки й солодощі. Дітвора уплітає з апетитом, бо все для неї нове й цікаве.

А по підвечірку починається дозвілля. Діти вже осмілилися й нетрудно спонукати їх до виступу. Одне по одному підходить до мікрофону й декламує віршика, чи співає пісеньку. Другі кружляють по залі, підбиваючи бальончики. А ще одні на radoшах біжать до мам, щоб поділитися враженням із нею.

А матері теж щасливі. Приємно їм зустрітись при такій нагоді, погудорити з собою та натішитись фадістю своїх малят. Прощаючись, обцяють привести їх знов на другий місяць.

Управа Відділу вже снує свої пляни. Коли буде чергова Зустріч?

Л. Б.

із покійним Теодором Ломакою в 1910 р. і разом із ним прибула до

Америци в 1913 р. Подружжя виховало семеро дітей, чотирьох синів і трьох дочок, та дочекалось 12 внуків. Покійна належала до Сестрицтва Неп. Зачаття Пречистої Діви і до Гетьманської Жіночої Організації.

Обі покійні наші членки поховані з церкви Неп. Зачаття в Гемтремку при великій участі членства нашого Відділу. Також прощали їх широкі круги нашого громадянства. Над могилою покійної

Анни Ломаки промовляла п-ні Феся Сіділо. По похороні відбулась перекуса в залі Укр. Дем. Клубу, де з ініціативи п-ні Сіділо проведено збірку, що принесла 30 дол. З того розділено 15 дол. на пресовий фонд Нашого Життя, а 15 дол. на сиротинець.

Спіль, дорогі Союзянки! Нехай прибрана земля буде Вам легкою!

Павлина Будзол

НОВА ПОВІСТЬ

Милою несподіванкою для читачок Нашого Життя буде вістка про те, що з чергового числа починаємо друкувати історичне оповідання ОЛЬГИ МАК „ЛЕБІДКА“. Як знаємо, вону було нагороджене на Першому Літературному Конкурсі СФУЖО. Недавно тому відчитано уривки з нього на літ. вечорах у Нью Йорку й Філадельфії, що потрясли слухачами. Постать княгині Ольги, що стоїть в осередку оповідання, вирастає у всій своїй величі перед читачем.

На службі нашої громади

Українська громада в Злучених Державах Америци виказує щораз більше ситуацій, що вимагають негайної допомоги. Щораз більше маємо самотніх, хворих людей, родин у потребі та випадків, що потребують помочі й опіки. Щоб цю зарадити — створилась у Філадельфії Комісія Суспільної Опіки, зложена з представників двох організацій — Союзу Українок Америци й Об'єднання Українців в Америци „Самопоміч“. Праця розпочинається у Філадельфії, але згодом буде поширена на всі наші осередки в ЗДА.

В діяльність згаданої Комісії є включена: опіка над хворими у шпиталях, допомога людині і родині у потребі, інформація й поміч у справах урядової допомоги у випадку нездібности до праці.

Всіх, що знають про хворих у шпиталях чи потребують інформації й допомоги, прохаємо звертатись із зголошеннями до таких установ у Філадельфії: Союз Українок Америци впродовж тижня (від понеділка до суботи) від 10 рано до 7 вечера: Тел. MA 7-7945, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

Самопоміч, у вівторок, середу і п'ятницю від 6—9 год., у суботу від 10—1 год., 813 N. Franklin St., Phila. 23, Pa., тел. WA 2-1281.

У змагу за Наше Життя

Наш контест за приєднання передплатниць в 1961 р. вже розпочався. Звертаємо на нього увагу наших пресових референток, що могли б попрацювати над тим у своїх Відділах. Журнал є найкращим організаційним зв'язком і тому треба подбати про те, щоб кожна українка в ЗДА стала передплатницею Нашого Життя.

Подаємо нижче список тих, що приєднали нових передплатниць у часі від 10. січня до 13. лютого 1961. У тому ж часі признано нагороду п-ні ЙОСИПІ БЛЮЙ, голові 61 Відділу СУА в Випані, Н. Дж. і п-ні МАРІЇ САДІВНИК із Джерзи Сіті.

Ми щиро вдячні їм за труд і добру волю. Хто черговий?

Передплатниць придбали:

п-ні Іванна Бенцаль, Бронкс	1	п-ні Л. Крупа, Трентон	1
п-ні Осипа Блюй, Випані	8	п-ні М. Лучишин, Балтимор	1
п-ні Маруся Бойчук, Саскатун	1	п-ні А. Наконечна, Ленсінг	1
п-ні К. Бовбенко, Джебсонія	1	п-ні Іванна Осідач, Філадельфія	1
п-ні Марія Дашо, Медісон	1	п-ні О. Пашковська, МекКіс Ракс	1
п-ні М. Гавалевич, Монтреал	1	п-ні Катря Пелешок, Нью Йорк	3
п-ні О. Городиська, Клівленд	1	п-ні Марія Садівник, Джерзі Сіті	2
п-ні З. Гуцуляк, Лондон	1	п-ні Тетяна Шутер, Рочестер	1
п-ні М. Кропельницька, Ютика	1		

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИЙ, 1961

Гурток Книголюбів

Ця назва застановить читачів Нашого Життя. Що це за новотвір, як він постав і яка його ціль?

Зродило його саме життя. Увага для нашої літератури не гасне, а росте в широких колах нашого громадянства. Це замилювання треба піддержати і скріпити. Воно може створити широку й добре обзнайомлену читацьку громаду, якої так потребує наш письменник.

Культ.-Освітня Комісія СФУЖО в Нью Йорку зрозуміла цю потребу. Щоб її випробувати — дала почин до створення гурта, що зацікавився творчістю жінок-письменниць. Членки Гурта зобов'язались закупити всі книжки жіночого пера, що появляються. Справа виявилась зовсім реальною і Гурток зріс в короткому часі — двадцять кілька осіб. Згодом членки Гурта забажали й інших книжок: одні, маючи дітей, хотіли дитячих, другі інших творів нашої літератури. Так постав перший Гурток Книголюбів на терені Америки.

Недавно тому подали ми вістку про створення подібного Гуртка у Монреалі. Завдання цього Гуртка дещо йнакше: членки його закупають спільно твори жінок-письменниць і прочитують по черзі. Потім сходяться й обговорюють ті книжки, що найбільше подобались. Переглянувши творчість жіночого пера, цей Гурток сягне також по інші книжки нашої літератури.

Таким способом створюється в нас тип добре поінформованого читача, що слідкує уважно за появами нашого книжкового ринку.

Форма зацікавлення не є згори устійнена і може йти різними дорогами. Найважливіше те, щоб він був пов'язаний із нашим літера-

турним процесом і підтримував його. Що більше буде такого zorganizованого читача, то краще книжка вникатиме в громаду, то тісніша буде зв'язь письменника з суспільством. По наших домах постануть усюди домашні бібліотеки, а книжка стане згодом предметом першої потреби.

Культ.-Освітня Комісія СФУЖО подбала вже й про точний правильник Гуртка Книголюбів. Згідно з ним може постати такий Гурток у кожній місцевості, де знайдеться досить читачів. Форми цього Гуртка доволі свобідні й охоплюють різне зацікавлення книжкою.

Гуртки оперті на організаційній системі складових організацій СФУЖО; можуть творити Секцію в одній або бути міжорганізаційним твором. Це свобідний зв'язок любителів літератури, що шукають порозуміння в шляхетному ділі.

Душею Гуртка — його провідниці. Вона з'єднує членів, дбає про постачання книжок, скликає сходуни (якщо такі відбуваються), вдержує контакт із членками. Це звичайно буває ентузіястка літератури, що вміє порадити, що читати, як підходити до твору і т. д. Коли гурток сам закупає книжки, вона переводить його грошову господарку. Здавалось би, що це дуже зайнята особа! Та свою працю вона може виконати сидячи вдома, не буваючи на засіданнях і нарадах. А її служіння українській літературі не менш важливе й цінне, як кожна громадська робота.

Робота Гуртка може пізніш поширити свій засяг на контакт із письменниками, на влаштування авторських вечорів чи літератур-

них ярмарків. Про це ще раноговорити, коли праця Гуртка тільки в початках. Головне його завдання — це скріплення уваги й замилювання до української літератури, а це він може своїм підходом осягнути.

Л. Бурачинська

ДО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ СФУЖО

Дорогі Пані!

Я одержала запрошення до участі в Літ. Конкурсі СФУЖО й запізналася з його умовами. Дозвольте мені зазначити, що вважаю їх дуже трудними.

Ви подали, що твір має бути для молоді юнацького віку між 12—18 роком життя. Дуже трудно написати щось такого, що могло б усіх юнаків у цьому віці зацікавити.

Щоб захопити 18-літнього юнака треба опису якогось героїчного вчинку, якихсь пригод, що можуть бути пов'язані і з любовною інтригою. А це ж невідповідне для 12-літнього хлопця! Його цікавитимуть пригоди, описи подорожів, мандрівки ітд. Цих двох віків ніяк не можна взяти під спільний знаменник: тут занадто велика розбіжність зацікавлень.

Олена Цегельська

Ваш запит цілком оправданий. Дозвольте, що відповімо Вам у журналі, щоб і інші майбутні учасниці Літ. Конкурсу могли запізнатись із Вашим сумнівом. Можливо, що й вони його переживають!

Літ. Конкурс СФУЖО змагає до того, щоб заповнити болючу в нас прогалину в літературі для юнацтва і тому поставив такі рямці віку. Та воно відомо, що юнацтво треба поділити на дві читацькі групи: віку 12—14 і 15—18 літ. Звісно, що одним твором трудно зацікавити обі групи. Та Літ. Конкурс дає учасницям вільну руку опрацюва-

Із життя наших централей

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК НІМЕЧЧИНИ

Дня 16. листопада 1960 відбулась у Мюнхені Педагогічна Конференція, скликана Шкільною Комісією при ОУЖ. Присутніх було 19 осіб, а саме отці духовні обох віровизнань, члени Шкільної Комісії, учителі шкіл українознавства та гості. Конференцією проводила голова ОУН п-ні Олександра Бойко-Сулима.

На вступі п-ні голосва поінформувала про створення Шкільної Комісії при ОУЖ, яка має за завдання унормувати навчальну працю в школах українознавства. У склад її входять педагоги — пп. Кашинський, Бойко, Мартинець, Шах, д-р Філь та голова ОУЖ, п-ні Бойко-Сулима.

Слїдувала доповідь д-ра Філя, директора школи українознавства у Мюнхені. На підставі прикладу згаданої школи він розглянув напрямні навчання, схарактеризував учнів та подав труднощі, що з ними бореться управа школи. Нашим читачкам вони відомі з звідомлень фонду „Мати й Дитина“.

Дискусія, що розгорїлась після доповіді, ішла у двох напрямках. Частина вчителів висувала думку, що навчання треба робити легше зрозумілим, радісним і тому треба користуватись показовим матеріалом, а також включати в нього імпрези (пп. Ребет, Мичулович). Другі обстоювали більш строгий підхід у навчанні (пп. Йогансен, д-р Філь). Обговорювали також навчання у злучених відділах (п-ні Яримович), та застосування програми (п-ні Стрипко). Виринуло питання, що діється з молоддю, яка виходить із шкіл українознавства (п-ні Штайнер).

У висліді дискусії проф. Мартинець запропонував, щоб учителі висунули свої проекти відносно програми. Тоді Шкільна Комісія зможе опрацювати її так, щоб була відповідна для наших умовин. Це становище підтрима-

ти твір для однієї або другої групи. Для Мистецького Жюрі вони матимуть однакову вартість. Ідеться про те, щоб учасниці Конкурсу мали якнайширшу можливість у підборі теми, сюжету і способу опрацювати їх.

Комітет Літературної Нагороди

ли інші члени Комісії, закінчуючи на раду бадьорим висновком.

СОЮЗ УКРАЇНОК АВСТРАЛІЇ

Союз Українок Вікторії перевів в кінці жовтня 1960 р. свої загальні збори. Звіт із праці обіймав час 1959/60 і виказав оживлену діяльність у різних напрямках. У стейті є зорганізованих біля 500 членок.

У культ. освітній ділянці відбулось Свято Мазепи з багатою мистецькою частиною, дві великі виставки на Роял Шов, (одна з них була передавана на телевізю) для австралійського глядача й одна в Нар. Домі для українського глядача. Перед Великимднем влаштовано курс писання писанок. Окрім того Управа влаштувала курс вишивання, що тривав 5 місяців. Ділянка суспільної опіки виказала багато нових починів. Управа присвячувала багато уваги опіці над вдовами й сиротами та дівчатами, що їх спроваджують хлопці з Європи в цілі подружжя. Велику поміч уділено молодечим організаціям при влаштуванні таборів. Організаційні осяги — поважні. Управа закупила дві площі під будову осередку українського жіноцтва в Австралії та відідала всі Відділи. Відбулося 14 ширших сходин членів і 23 засідання Управи.

Майно СУА складається окрім того з машини до шиття, машини до писання, накриття на 100 осіб, збірки вишивок і ляльок, бібліотеки творів жінок-письменниць, річників жіночих журналів.

Фінансово господарка Стейтової Управи виказує 1.224 ф приходу і 1.217 ф витрат. Союз Українок Вікторії приступає тепер до збірки на будову власного дому.

Від часу заг. зборів уже відбулись у грудні — свято св. Миколая, ювілей театральної студії та її голови п-ні Залевської, а в січні „Свят-Вечір на Україні“ для молоді.

Як бачимо, праця Союзу Українок Австралії в стейті Вікторія проходить дуже інтенсивно. На чолі стейтової Управи станула довголітня діячка п-ні Олена Фітьо, що є рівночасно вчителькою Рідної Школи.

**

У жовтні 1960 відбулись в Аделайді Вишивані Вечерниці заходом .СУА Посеред 200 присутніх було около 30 вишиваних моделів. Жюрі мало трудне становище, бажаючи влучно вирішити їх.

Перша нагорода припала п-ні Марії Костишин за чорну, вечірню сукню, вишивану помаранчевим узором. Другу нагороду дістала п-на Валентина Онішко за білу вечірню сукню із полтавським узором. Третю нагороду одержала п-на Ірина Цорак за чудову блюзку, вишиту низинкою, а четверту і п'яту пп. М. Сабаш і Марія Захарко за спортові сукні. Шоста нагорода припала п-ві Ростикові за гарно вишивану краватку.

ДОПОВІДІ ПРО КОНГРЕС В ІСТАМБУЛІ

Делегатка Союзу Українок Америки на Конгрес Міжнар. Жін. Ради п-ні Анастасія Вокер завітала до Нью Йорку й Філадельфії з доповідями. Їх влаштували Окружні Ради СУА дня 27. і 29. січня 1961. У вичерпному звіті доповідниці подала огляд Конгресу та своїх вражень. Дещо з того вже було поміщене в нашому журналі. Та в безпосередній розмові і з більшими деталями сприйнялось по-новому.

Другу частину своєї доповіді п-ні Вокер ілюструвала численними світлинами. Починаючи від зупинки в Парижі через леговище в Атенар, різні околиці Істамбулу та в поворотній дорозі Рим і Неаполь — побачили присутні весь її шлях. Найбільше вражень дало це велике місто Близького Сходу з дорогою для нас пам'яткою могили Роксоляни.

Приємною несподіванкою була форма легкої гутірки, що включала все ж таки поважний зміст.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС

Заклик про Другий Літературний Конкурс СФУЖО вже появився в загальній пресі. Його фундаторка Маруся Бек бажала, щоб він послужив нашій молоді, тому й темою його є повість або оповідання для молоді юнацького віку.

Пригадуємо, що реченець Конкурсу закінчується дня 31. березня 1961. Твори надсилати на адр.: Woman's World, P. O. Box 791, Winnipeg, Man. Canada.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИЙ, 1961

За нові форми суспільної опіки

Провідною ідеєю референтури суспільної опіки СФУЖО — є змаг за фізичне збереження кожної української одиниці й української спільноти в цілому. Зрозуміння цієї потреби притаманне українським жіночим організаціям. Вони дбали про них на рідних землях і продовжують це тепер у вільному світі.

Суспільна опіка — це широка ділянка праці. Вона поділена на різні відтинки, якими займаються різні харитативні й жіночі організації. Щоб ці завдання впорядкувати, референтура суспільної опіки СФУЖО теж поділила їх на різні ділянки, які вимагають окремого підходу. Це є:

1. Опіка над матір'ю й дитиною та над родиною в цілому.

2. Опіка над хворими по шпиталях.

3. Опіка над старшими, самітними жінками.

4. Опіка над жінками на засланні й у в'язницях.

5. Опіка над нездібними до праці й нервово- чи умово-хворими.

6. Здобування фондів на вище згадану роботу.

7. Організування окремих фондів, як Фонд П'ятсот (залізний фонд, що чекає можливості допомоги жінкам-в'язням у слухний мент), Фонд „Мати й Дитина“ (призначений для підтримки шкіл українознавства у Німеччині й Австрії), Фонд „Бабусі“ (призначений для старших, самітніх жінок).

Ці завдання суспільної опіки є здавна предметом праці жіночих організацій. Та всі вони вимагають нового підходу у зв'язку зі змінами умовинами життя. Тому й референтура суспільної опіки при СФУЖО змагає до створення Комісії Суспільної Опіки в різних країнах. Перша така Комісія постала в Торонті, Канада. В її засяг праці входить:

1. Щорічне збирання звітного матеріалу з харитативної ділянки не тільки складових організацій СФУЖО, але всіх українських допомогів організацій країни поселення й аналіза цієї праці.

2. Тісна співпраця з центрами всіх українських організацій, що займаються допомогою акцією для координування дії.

3. Постійний контакт із суспільною опікою країни поселення для докладного пізнання предмету праці, методів праці і можливостей добуття фондів

чи взагалі користей для української спільноти.

4. Уважене слідкування за потребами української спільноти та спрямування допомоги на найбільш потребуєчий відтинок.

5. Виготовлювання рефератів чи статей із ділянки суспільної опіки для інформування складових організацій чи нашої громади.

Комісія Суспільної Опіки в Торонті вже розпочала працю над узгідненням своїх завдань із центрами інших харитативних установ Канади дорогою конференцій і переписки. Почала вже збирати звітний матеріал із проробленої праці всіх наших організацій, що цим у Канаді займаються.

Для Енциклопедії Українознавства

Продовжуємо список громадських діячок, журналісток, кооператорок і вчених, що їх ми свого часу предложили Редакції ЕУ. Починаємо від прізвищ на букву Д.

Даньковська Раїса, етнограф, дослідниця усної творчості, звичаїв і матеріальної культури Слобожанщини, в 1920-тих роках завідувачка Музею Слобідської України ім. Гр. Сковороди, наукова співробітниця катедри Історії Української Культури в Харкові.

Данилевич Северина (1880—1920), замужем Кабаровська, голова Кружка Українських Дівчат у Львові, авторка оповідань та дитячих театральних пес. Промовляла на жіночих вічах у Львові на тему „Про завдання української інтелігентки“ (1904) і „Про заснування філій“. Член Управи Комітету Допомоги Раненим у І світовій війні. Збірка оповідань „Україні служи“.

Дверницька Марія, замужем Соколова, педагог, член Української Студентської Громади в Петербурзі (Вищі Жіночі Курси Лєсгафта), член Педагогічної Секції Українського Клубу „Громада“ у Петербурзі, учасниця наукових курсів у Львові 1904 р..

Дворянин Марія, родом Крипінська, дружина священика і громадська діячка, оснувала читальню „Промісвіття“ на передмісті Станиславова, співосновниця коопер. „Основа“ у Станиславові, член управи Горо-

Змагає до того, щоб у наших часописах уведено кутик суспільної опіки, в якому Комісія інформувала б про працю допомогів організацій Канади та відповідала б на поставлені запити.

В склад Комісії Суспільної Опіки СФУЖО в Канаді входять: п-ні Євгенія Янківська, голова, пп. Ольга Даниляк, мгр. Ольга Федейко — всі з Торонта, пні Олександра Ковальська, Саскатун (представниця ЛУКЖ), п-ні д-р Віра Кос із Торонта, п-ні Анна Курилів із Судбур (представниця ОУК), п-ні д-р Ірина Нітефор й п-ні інж. Олександра Палієнко (представниця ОЖ ЛВУ), обі з Торонта.

РЕФЕРЕНТУРА
СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СФУЖО

жанського Комітету там же, співробітниця кооп. „Українське Народне Мистецтво“, почесна членка й співосновниця Обеднання Українських Жінок у Німеччині, померла в 1951 р.

Дембська Марія, нар. 1880 р., громадська діячка, член управи Т-ва Захисту Працюючих Жінок, що діяло в Києві в 1907—1914 рр.

Демидчук Марія, родом Гінка, громадська діячка в США, журналістка, провадила школи українознавства, член управи Українського Золотого Хреста, ЗУАД Комітету, Українського Конгресового Комітету Америки й Союзу Українок Америки, голова Переселенчого Осередку в Нью Йорку, радна Українського Народнього Союзу.

МІЖНАР. КОНФЕРЕНЦІЯ В МОНТРЕАЛІ

На початку жовтня відбулась у Монреалі спільна Конференція двох великих жіночих організацій — Нац. Ради Жінок Канади і Ген. Федерації Жін. Клубів. Тему для Конференції дали спільні для обох сусідніх країн проблеми — виховання дітей, молодеча злочинність, роля жінки у суспільстві. Ці теми обговорили у своїх доповідях видатні громадські й культурні діячі.

У Конференції взяли участь представниці Організації Українок Канади і Союзу Українок Канади.

- Ukrainian Woman -

O U R E N G L I S H C O L U M N

Some Aspects of Family Life in Communist Paradise

Under such title Women for Freedom, Inc., in New York published their leaflet. It serves to broaden the knowledge of Soviet life, especially in the domain of family life.

On the first page the leaflet states the Soviet viewpoint on the marriage. According to that, marriage can no longer be regarded as a private affair, but carries an important social function and mission. This is above all the principles that the family, through the contribution of work made by its members, should strengthen the social order and especially ensure the socialist upbringing of the children.

Now, examples of Soviet reality are following. You learn that each marriage has to be approved from political point of view. Church weddings are a "relic of the old capitalistic world" and the Party does not tolerate them. Another reason why people frequently cannot marry is the lack of living space. In an apartment of five rooms there will be 3 or 4 families, all using the same kitchen and bathroom facilities.

A destroying effect on family life is the replacing of the traditional paternal authority with a communist state authority. Children are encouraged to denounce their parents in case they do not adapt themselves quickly enough to the Soviet life. Therefore fear, never ending, dominates the life of all the people in the Communist world.

Further the pamphlet is carrying some news about the employment of women and is backing it up through examples from Ukraine. Ukrainian Americans have

brought back information on this subject from their recent visits in Ukraine. They tell us that women in Ukraine are doing most of the manual work, such as road building, where they take their place beside the men, performing pick and shovel work, mixing concrete, laying asphalt and smoothing it down, and loading trucks with heavy stones and bricks. Women also work on railroads, streets and bridges. On construction jobs they work alongside the men as laborers, carpenters, plasterers, painters and iron workers, and all wearing the same blue coveralls.

Women are often seen walking 8 to 15 miles with big loads strapped on their backs, taking products to markets. It is a common sight to see a woman with a 100 pound bag of fruit or vegetables on her back.

On the kolhosps (collective farms) of Ukraine the major share of the work is done by women. On one such collective farm near Kharkiv out of 900 workers, 300 men and 600 women were employed. Our tourists saw women there working as mechanics, tractor and truck drivers. Women also do the plowing, take care of the cattle and work in the fields. Generally the men act as overseers and foremen. On the kolhosps there is no distinction in meeting norms of work or quotas between men and women; both have the same quota to fulfill.

In a Western Ukrainian village a tourist reported the case of a woman who had worked all year and was paid in produce and 300 rubles in cash at the end of the year. For this amount of cash

she could buy an American made woolen kerchief. Kerchiefs are not manufactured in the USSR because they are not a necessity and do not fit into the Seven-Year Plan.

Several examples are depicting the life in the forced labor camps and in the virgin lands. Hundreds and thousands of women were torn from their families, forced to work under exterminating conditions.

In such features the pamphlet tries to draw attention to real facts affecting our lives. It is no more the family behind the Iron Curtain which is threatened. The Communist world is a menace to all democratic world. It is concluding with an appeal to help our Government fight this monstrosity called Communism and restore morality and normal life to all the world.

WORLD UNION OF CATHOLIC WOMEN'S ORGANIZATIONS

Paris, Oct. 21st, 1960

Dear Mrs. Lototsky:

We were very glad to receive your letter of September last and the enclosed documents on the situation of women in the Soviet Union.

I need hardly say how interested and touched we were to read about the lives of Ukrainian women today and their hard working conditions and I know how especially deeply their plight must affect you.

You may be sure we will make good use of the information. We have already translated it in French and intend to place on the agenda of the next Board meeting of the World Union of Catholic Women's Organizations which is being held in November.

C. Swagemakers
Joint Secretary General

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИМ, 1961

A Rare Anniversary

An artist's anniversary is always touching because the years of his life are filled with struggle. Stirring indeed is the news of the 50th anniversary of the artistic work of Katherine Antonovich, an Ukrainian woman painter, now living in Winnipeg, Canada. Katherine Antonovich, is today the senior among Ukrainian women painters.

Born in Kharkiv, she studied art in Kiev. Having married the Ukrainian scholar Dmytro Antonovich, she shared his troubled life. During the sojourn of the family, in various capitals in Europe, she continued her studies. Her paintings were hung in different exhibitions; and she also illustrated magazines and books for children.

Since 1949 she has lived in Canada. In 1954 she opened a studio for talented children in Winnipeg, where she teaches them drawing and painting. Sev-

eral talented artists have emerged from her school; and they are grateful for her guidance. So beloved is she by her pupils, and admired by the community that they celebrated her 50th anniversary by a public exhibition of her paintings, which included many portraits, landscapes, illustrations and drawings.

Portrait of Maria Mirchuk

Katherine Antonovich can be proud to have reached her 50th anniversary still in full activity of a practicing artist, as well as being head of her art school, where she teaches and inspires young talents.

A TALENTED DANCER

Roma Pryma is well known in Ukrainian communities of the United States. She has performed in several cities, and embodied in her dances many Ukrainian songs and figures. Step by step she created a rich repertoire of her own. Not long ago she presented it to audiences in London and Paris.

To everyone's surprise and delight this young, unknown dancer conquered the two cities. Critics were much impressed and unanimous in their recognition of the sincerity of her creation, the perfect technique of her dance, the wide variety of her

themes, and most particularly her talent as a character dancer. Being a native of Ukraine, she feels best in the dances of her homeland.

One of her dances most often mentioned was "Icons." Miss Pryma acquired the idea for this while touring Turkey and Greece. The splendid icons of the Byzantine churches that once inspired Ukrainian painters now fired the imagination of the young artist; and she answered the call. The dance links a series of formalized poses assumed through an intricate costume, designed for this purpose.

In the immediate future Miss Pryma plans a tour of American cities. The Ukrainian communities will be glad to greet their favorite dancer. And OUR LIFE, in acknowledgement of her success granted her the name of "The Best Young Talent in 1960."

SUCCESS OF A WOMAN DOCTOR

Dr. Tetiana Terlecka comes from West Ukraine and studied at the famous University of Vienna in Austria where she graduated with a doctorate in medicine during the Second World War. Arriving in this country, she began her internship at the City Hospital in Binghamton in 1951. After completing her internship, she decided to specialize in Pathology. Later she obtained the position of an instructor at Georgetown University in Washington, D. C., where at present she is an associate professor in the Department of Pathology. At this university she dedicates her free time to the research in Pathology working on different important projects. Reports of this research appear periodically in medical journals and her name is always mentioned.

Dr. Tetiana Terlecka as an able scientific researcher in the department of Pathology, hopes to make even greater contributions in the future in this important field of medicine.

From exhibition of K. Antonovich's paintings in Winnipeg: Portrait of Olga Franko

UNWLA Branch 37 in Detroit, Mich., donated a Singer sewing machine to the Northville State Hospital in Northville, Mich., for use of the recovered patients there. From left to right: Mrs. William Osadchuk, Mrs. William Demray, Mrs. Theodore Kyryluk, Mrs. Mary Krafton, Mrs. H. T. Slaby, President, Mrs. Sarah M. Kyro, O.T.R.

LETTER TO THE EDITOR

A Fine Gift

During the Christmas season members of Chapter 37 of the Ukrainian National Women's League brought to Northville State Hospital, Northville, Mich., a fine sewing machine, which will be made available for use of wards at the Hospital. In the picture, Mrs. H. T. Slaby, President, 2961 Burnham, Royal Oak, Mich., presents Mrs. Sarah M. Kyro, O.T.R., of the Hospital's Occupational Therapy Department, the registration form for the machine.

"With our emphasis upon patients assuming responsibility for good grooming and neatness, as well as the creative possibilities in sewing, this gift will be a very important asset at our hospital," Mrs. Kyro said, "and will provide an excellent opportunity for patients during their leisure time on the wards to do some of their own sewing."

UKRAINIAN BLUE LADIES

Every Sunday crowds of relatives and friends tour hospital wards. As long as human beings fall ill their beloved will follow them and perform lovingly a nice social duty. But, consider people without relatives in the city, or whose relatives cannot see them every day. How nice it would be for them to see another friendly face, and to hear a compassionate word.

Thinking of these people, an idea was brought up in the Ukrainian National Women's League. Why not visit such lonely Ukrainians? It would bring them some relief, and help them to recover. Who among us, having been ill can forget the energizing power of a kind act—potent as a ray of sunlight?

The Welfare Committee Chairman of UNWLA is now starting a drive to find voluntary workers, ladies who could give an afternoon to visit sick people, and help them in their needs. Will you volunteer?

FASHION TALK

Different trends of fashion influence each other. The great creators of fashion lend an item here and another there. And what a fascinating variety it makes!

Now, in this period, we witness the influence of Ukrainian ideas. The dancing groups of Ukraine, at present traveling through different countries of the free world, deliberately focus attention on their costumes.

How few realize that the flowered hats of the recent summer are copies of the wreaths worn by Ukrainian dancers. Flowers applied on a small cap are vivid reminders. The same is true of the rich beads and necklaces worn on all kinds of dresses. Their abundance has its origins in the "namysto" of the dancing girl.

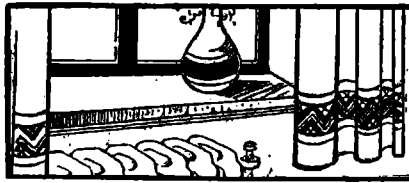
Another piece rises up to astonish us. The fur cap of the elegant lady is a copy of the fantastic caps of the dancing Kozaks. Although a man's headgear it is a perfect frame for a woman's face.

H. F.

The rich beads and necklaces have their origin in the "namysto" of the Ukrainian girls.

У НАШІЙ ХАТІ

Правда про креми

На ту тему в „Рідерс Дайджест“ (грудень, 1960) появилася цікава стаття за підписом А. Д. Стебіл. Авторка стверджує на підставі дослідів америк. фахівців і медичних асоціацій абсолютну безвартісність „чудотворних“ складників, додаваних до косметичних препаратів. До таких здемаскованих препаратів належать усі з витягом із бджоли-матки (Royal Jelly), з пляцетою, оливю з акул, курячих зародків, насіння з орхідеї і т. д. Помимо пересторог із боку Уряду Прохарчування й Ліків та заборони поміщувати на наліпках і рекламах даних про чудотворне їх діяння, вони даліше вдержуються на ринку, бо сама назва „Royal Jelly“ чи „Placenta“ та висока ціна є причиною для жіноцтва, яке все має надію, що завдяки магічній силі крему збереже вічну молодість або перемінить стару, поморщену шкіру на свіжу й молодую.

Даліше авторка виказує небезпечні наслідки вживання гормональних кремів поза нормою, дозволеною Урядом Здоров'я (20,000 одиниць місячно). Компетентні чинники вимагають від 1951 р. подання на наліпках кількості гормонів у даному препараті. Вкінці одинокою певністю є факт, що ніде не зазначено, скільки тих гормонів може жінка зужити разом у всіх препаратах на місяць.

Прочитавши такі факти, мимоволі насувається думка — чи креми взагалі потрібні?

Без сумніву так само, як паста до черевиків. У шкірі знаходяться пітні й лійові залози. Перші виділяють трійливі речовини з організму, другі натовщують шкіру, надають їй м'якості й еластичності. Від справності цих залоз залежить і вигляд нашої шкіри.

Відрізняємо три засадничі роди шкіри:

Нормальна (при ідеальному функціонуванні залоз).

Масна (при незмірному виділюванні товщу, часто з вуграми й виприсками) і вкінці

Суша, коли залози виділяють замало товщу. Остання є найбільш податна на атмосферичні впливи і найскорше старіється.

Коли нормальна шкіра вимагає лиш профілактичного натовщення, то суха потребує інтенсивного двічі або тричі в день (залежно від ступеня сухости). Тому то й креми, спрепаровані на товщах мають велике примінення і при сьогоднішньому темпі життя є одиноким засобом до відживлення верхніх шарів шкіри.

Важне знати, які товщі найкращі для тієї цілі. Самозрозуміле, що органічні товщі — найкращі, як для їжі, так і для зовнішнього натовщення. Входять тут у гру рослинні оливи, холестероль і ляноліна, яка найбільше зближена до людського товщу.

Самі товщі шкіра нелегко сприймає, тому їх треба розпустити. В цьому кліматі вказані також креми у рідкому виді. Є приємні й корисні, скоро входять у шкіру, а крім товщу впроваджують у шкіру вологість, що важливе для її м'якості й еластичности.

На жаль, усі органічні товщі скоро псується, навіть коли додати до них консервуючих середників. Продуценти їх, що виробляють креми на велику скалю, не вдержали б їх на ринку, коли б не додавали до кремів мінеральних товщів.

Завдяки поширенню відомостей про властивості шкіри і засад косметичної хемії, жіноцтво щораз більше цікавиться індивідуальним підбором кремів, спрепарованих на свіжих органічних товщах без консервуючих додатків, які все ж

таки до певної міри подразнюють шкіру.

На кінець хочу підкреслити, що креми, зроблені навіть на найкращих складниках, нічого більше не можуть зробити, як надати м'якості шкірі, відживити зовнішні шари нашіркі та берегти її від шкідливих атмосферичних впливів. Це все можна досягнути дешевим коштом, без ілюзій на чудотворне діяння. Сама Гелена Рубінштайн уживала лиш крему, що його випродукувала 60 літ тому за рецептою лікаря з Кракова, хоч заробляє грубі мільйони на „чудотворних“ препаратах. На задержання молодости складається багато більше факторів, як зовнішня косметика.

Євгенія Янківська

ГОРОДНИЧИЙ ПОРАДНИК

Маю пальму величини около 5 стіп (мабуть із родини Royal), чотири разом в одному вазонку. Кожна з них випустила по новому гонові. А на них появляються білі цятки, величини проса. Що це є? Анна І.

Не маючи змоги оглянути пальми, трудно мелі подати, якого роду ті цятки. По всякій правдоподібності це будуть мшиці-щитівки (scapes). Усунути їх можна, обмиваючи листя пальми водою з милом при допомі губки або м'якої шматки. Мило усуває мшиці й порошок із листя. Потім треба сполокати це чистою, літньою водою.

Пальма потребує поживи, особливо весною і влітку. Найкраще угноєння дає коровячий гній „cow manure“. Можна дістати в порошок в городничих крамницях, спосіб ужиття на опакуванні. Якщо пальма не угноєна, то трапляється часто (а ще й коли є чотири в одному вазонку), що її через брак потрібних до росту речовин обпадають різні насікомі й їх конче треба позбутись.

Роман Коцик

Користаймо з досвіду

Наталя Лопатинська

Покази куховарства

Покази варення і печення є дуже популярні в цілому світі. Ще в Рідному Краю проводили ми їх, щоб запізнати жіноцтво з засадами модерного куховарення. Бачимо, що вони поширені також і тут. Тільки зацікавлення публіки йде в іншому напрямку. Тут власне шукають не так за модерними, а більше за стародавніми приписами.

Тією дорогою пішли й наші Відділи, коли почали такі покази проводити. Серед повені страв, варених нашвидкуруч, хотілось би покуштувати чогось спеціального, домашнього, як було „в мами, чи у баби“. Не згадуючи вже про обрядові страви, що зв'язані зі святами чи звичаєм. Тому найбільший попит мають покази на печиво, подекуди й м'ясиво.

Властиво могли б їх проводити всі Відділи СВА. Адже в кожній місцевості є досвідчені господині, що можуть послужити Відділові своїм умінням. А в кожному нашому центрі є Нар. Дім, а в ньому велика, простора кухня, що може вмістити глядачів. Тому умовини для проведення показу є. Бракує тільки поштовху і пляну, як це виконати.

Взялась за це господарська референтура СВА. На прохання референтки п-ні М. Величко я опрацювала плян кількох показів враз із приписами. Канцелярія СВА розішле їх незабаром. Коли вглянете, легко з'ясуєте собі, як такий показ провести.

Добре було б подумати над тим. Такий почин напевне зацікавить членство, а може й притягне жіноцтво, що дотепер не було в рядах організації!

Дика печена

Потрібно:

- 2½ ф. яловичини (волове м'ясо)
- 1 ложка смальцю або рослинного товщу (Кріско)
- 4—5 пасочків вудженки (бекону)

На підливу:

- 1 склянка сметани
- 1 ложка борошна (муки)
- соли до смаку

На маринату:

- 1 літра води
- ½ склянки оцту
- 10-15 зерен чорного перцю
- 5—6 зерен англійського перцю
- 2 лаврові листки
- 1½ ложки соли
- 1 цибуля сер. величини

Заварити маринату, порізавши цибулю на кружальця. Нехай повариться кілька хвилин. Поставити в зимне місце, нехай прохолоне. Коли вже зимне, залляти ним м'ясо на 2—3 дні. Треба тільки двічі на день його обертати.

Того дня, коли вже думаємо приладжувати — вкинути до ринки ложку товщу, перець і цибулю з маринати, вудженку і коли добре розігріється, вложити на те м'ясо. Підляти маринатою (½ склянки) і вставити до печі на 400 ст. Час до часу треба поливати, щоб м'ясо не було сухе. Коли зарум'яниться, перевернути на другий бік. Коли м'ясо вже м'яке (пробуємо вилкою), залляти його підливою.

Підлива: Розколоти борошно в сметані, посолити і додати трохи води, щоб підлива не була надто густа. Полляти тим печеню і вставити до печі на 15 хвилин.

Оріховий торт (Федора)

Потрібно на коржі:

- 10 жовтків і 10 білків
- 2½ горнятка цукру
- 3 горнятка волоських мелених орхів
- 1 ложочка дрібно меленої кави
- 1 табличка чоколяди
- 1 ложочка молока
- 1 ложка сухариків (тертої булки)

Коржі. Втерти жовтка з цукром аж побіліють. Чоколяду полляти молоком і поставити на кухню, щоб розпустилась. Коли вистигне,

додати до тертих жовтків і терти ще ¼ години. Додати горіхи і каву й вимішати. Вбити шум із білків і легко вимішати, додаючи терту булку. Ту масу поділити на три тортівниці, помастивши їх перед тим рослинним товщем (Кріско) і посипавши сухариками. Пекти в легкій печі на 300°. Коли коржі відстають від тортівниці, тоді вони готові. Коли вистигнуть, переложити масою:

Потрібно на начинку:

- 1 ф. масла
- 3 жовтки
- 2 ложки цукру
- 4 ложки сметанки
- 4 таблички чоколяди
- ¼ горнятка цукру-мучки
- 3 унції товчених ліскових оршків

Потрібно на склищо:

- 6 ложок цукру
- 2 таблички чоколяди

Начинка. Втерти масло на піну. Окремо втерти жовтка з двома ложками цукру. Спарити 4 ложки сметанки і залляти ті жовтка, але добре мішати, поставивши на кухню, щоб не було грудок. Коли маса вже густа, відставити, а коли прохолоне, додавати потрохи до масла і втирати. Окремо полляти чоколяду 4 ложками сметанки, знов поставити на кухню і терти, аж утвориться густа маса. Відставити, а коли прохолоне, додавати до масла. Вкінці додати цукру-мучки, трохи ванілії і одну чарку руму. Добре вимішати, а на кінці додати посічені ліскові оріхи. Цією масою переложити коржі і поставити на ніч до холодильника. Вранці покрити склищею.

Склища. Вимішати в ринці цукор, терту чоколяду і 3-4 ложки води і мішати це на легкому вогні. Коли витвориться гладка, густа маса, полляти нею торт.

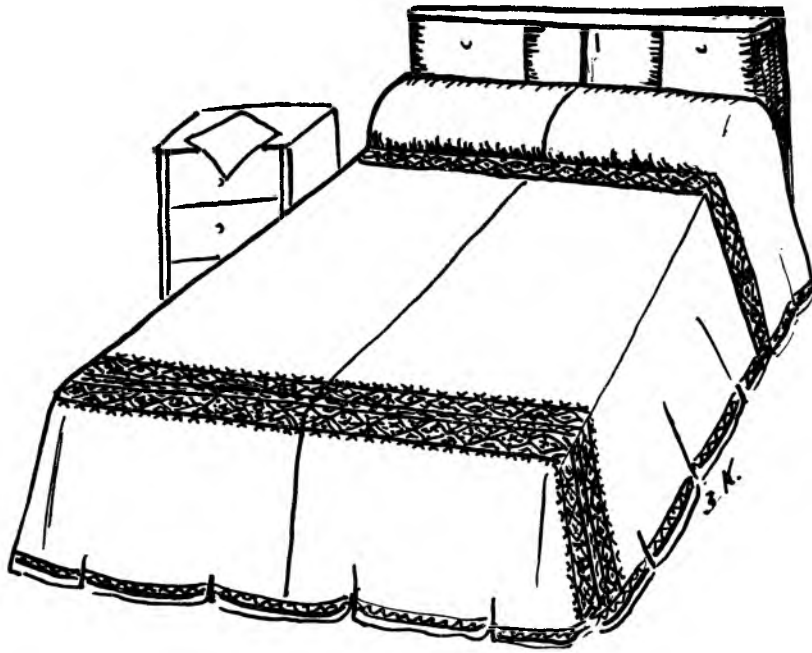
СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У попередньому числі на сторінці „Користаймо з досвіду“ (ч. 1, ст. 20) у приписі „Риба по-жидівськи“ трапилась помилка. Цибуля, яку додаємо до січеного м'яса, не повинна бути смажена, а сира й дрібно посічена. За недогляд перепрошуємо.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИЙ, 1961

Українська ВИШИВКА

НАКРИВАЛО НА ЛІЖКО

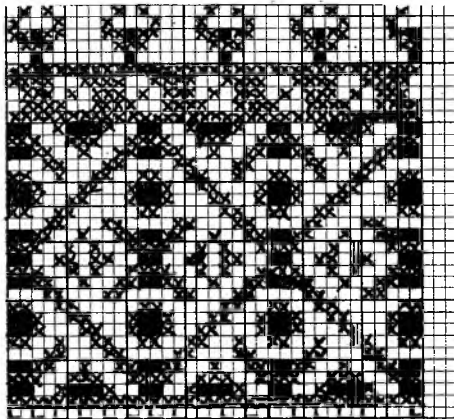
Поза завісками — це найбільший тканний предмет хатнього вжитку. Американський ринок дає нам багато відмін. Але дехто хотів би його теж прикрасити вишивкою. Як це зробити?

Подаємо цікаву спробу нашої читачки п-ні Ярослави Жуковської із місцевости Стіл, Півн. Дакота. Як матеріял послужила їй юта сірої краски. Дві ширини матеріялу сполучені по середині кольоровим швом.

Вишивка (тяглий взір) іде двома

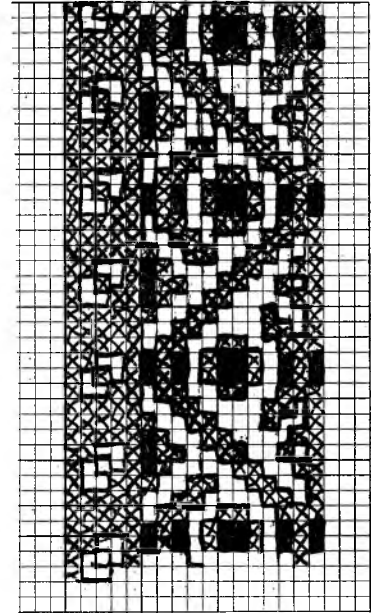
смугами. Одна пробігає над зовнішнім краєм ліжка, а друга близько внутрішнього краю, саме в тому місці, де накривало завертається, щоб прикрити подушку. Розміщення дуже доцільне, бо підкреслює саме призначення тканини. Вузька половина взору обводить ціле накривало здовж краю.

Взір підбрано широкий, але рідкий, щоб не діяв надто важко.

Взір на накривало

Хрестиковий взір примінений подвійно на зовнішньому краю, а поодинокі на внутрішньому. Виконаний первісно у двох красках, чорній і чер-

воній. Одначе до хатнього устаткування можемо його достосувати, вживаючи брунатного й помаранчевого або синього й ржавого.

Вузький взір

Краєм накривала біжить вузький взір із головного мотиву в тих самих красках.

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

поручає п'єску

Марійки Підгір'янки

В ЧУЖІМ ПІР'І

для дитячих вистав.

Комплет (11 примірників для всіх роль) коштує 5.50 дол. разом із пошт. пересилкою.

Замовляти в Централі СУА.

Як водиться?

РІЗДВЯНІ ПОДАРУНКИ

У моїй фабриці, де я працюю, є старша від мене пані-українка, яка часто робить мені різні чемности й прислуги. Я не знала, як маю віддячитись їй і скористала з Різдвяного часу, щоб зробити їй подарунок. Окрім тих дрібничок, що ними себе обдаровуємо в місці праці, я залучила до Різдвяної картки „гіфт сертіфікейт“ на невелику суму. Як знаєте напевне, на підставі тієї посвідки вона може вибрати собі в крамниці, що саме забажає.

Яке ж велике було моє здивування, коли я дістала від неї побажання і в ньому вона звернула без слова мій „гіфт сертіфікейт“! Чи вважаєте, що я цим подарунком її вразила?

З бентежена

Видно, що Ваша старша товаришка праці це так зрозуміла. За чемності й послуги вважала напевне, не можна віддячуватись грошовим подарунком, бо вкінці за такий можна „гіфт сертіфікейт“ уважати. Тут треба було радше покористуватись квітами чи книжкою, які не лишають враження матеріальної користи.

Але й Ваша старша товаришка надто різко задемонструвала своє невдоволення. Вона могла зробити це в іншій формі. Коли б закупила в тій крамниці ласощі чи якийсь інший артикул загального вжитку й принесла це до фабрики, частуючи всіх співпрацівниць з нагоди Вашого подарунку, тоді Ви зрозуміли б її становище.

Найкраще промовчати цей випадок. Зчасом вона зрозуміє свою помилку, а Ви знайдете іншу нагоду, щоб віддячитись їй.

Тітка Христина

МОЛОДЕЧА КАМІЗОЛЯ

До праці чи на весняні проходи придалась би нам зручна камізоля. Її можемо викроїти з якогось грубого сукна, й використати на те старий плащ чи коц. Коли воно тонше, тоді треба підшивки, а коли грубіше, тоді вистачить краї облямувати тасьмою тієї самої краски.

Таку камізольку може пошити кожна жінка, що хоч трохи вміє орудувати голкою. Наперед зладити з паперу крій на свою величину. Коли кроїмо камізольку з одного кусника матеріалу (коца), тоді вона буде одноціла й не треба її зшивати бічним швом. Ко-

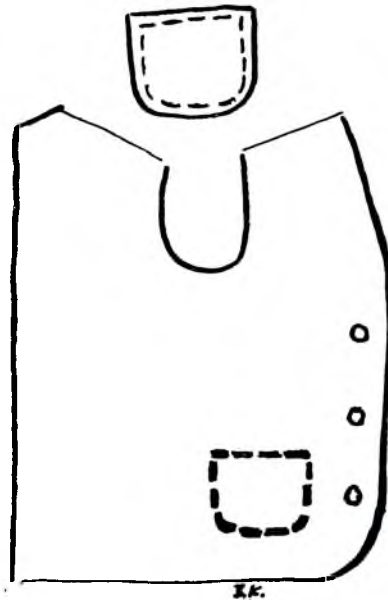
ли ж її складаємо з кусників, тоді кроїмо окремо перед, а окремо спину.

При грубішому матеріалі (коли не треба підшивки) зшиваємо шви на плечах й обводимо краї скісною тась-

мою. Нею викінчуємо також дірки на гудзики.

При тоншому матеріалі треба скроїти також підшивку. Прикріпити її

провізорично до сукна і випрасувати. Тоді зішити бічні шви (на плечах і збоку) і викінчити краї камізольки та дірки на гудзики.

ПОРАДНИК НАР. ВБРАННЯ

Клопіт із шараварами

Я хотіла б пошити шаравари для своїх внуків, хлопчиків 6 і 9 літ. Шню сама і це обійшлося би дешево. Та якого матеріалу добирати? Мені сказали, що українські шаравари мають інший крій, як московські й я не хотіла б тут ломитись.

Бабуня

Докладні дані про крій українських шараварів знайдете в книжечці Катерини Антонович „Український народний одяг“, яку можемо на бажання Вам післати. Та тут відразу відповімо на питання відносно матеріалу, бо може це й іншим читачкам припадєсть. Катерина Антонович радить добирати тонку вовняну матерію, яка дає гарні і м'які складки. В ніякому разі не купуйте сатини, флянелі чи атласу, що їх так часто в нас уживають на хлоп'ячі штани. Сатина й атлас мають яркий полиск, що дуже вражає в чоловічій одежі, а флянеля мється й негарно спадає. Ці матеріали тільки створюють народний одяг.

Також звертаємо Вашу увагу на добір кольору. Шаравари повинні мати повні, спільні кольори, а ніколи пастелеві. Жах збирає, коли оглядаємо на сцені рожеві чи блідо-сині шаравари! Чи можете уявити собі в них бравого козарлюгу? Адже наші апорожці не могли любитись у ніжних відтінках! До того ще й практично рожеві чи блідо-зелені шаравари не могли б їм довго послужити. А це замилування перебрало від них наше простолюддя й тому носило шаравари вишневого, темно синього чи зеленого кольору.

Редакція

ПРОВІСТЯ ВЕСНИ

Перші весняні ластівки мода випускає в костюмах. Які вони різноманітні! Короткі жакети дальше переважають. Але виказують більше фантазії в рукавах і комірі. Поза тим видно й тричвертеві жакети або пелерини.

А плащі? Є широкі, дзвонового крою з короткими рукавами. А є також вузькі, спортові, зав'язані поясом. Багато типів і відмін.

Кольори? Будемо розкошувати в різних відтінках кремового, жовтого, помаранчевого. Модне також рожеве — від квіту яблуні до розтертої суніці.

До цього капелюшки з високим денцем і шапочки з квітів. Зірка

НАШИМ ДІТЯТАМ

З И М О Ю

Віє, віє сніговія,
Віє, завиває;
В лісі пташка під гіллячку
Голову ховає:

„Гілко мила, обголіла,
Влітку кучерява!
Ти сховай мене, як перше
В листячку ховала...”

Ти ж, було, мене, як рідну,
Втішиш, пожалієш:
І від спеки, й від шуліки,
Й від дощу укриєш...”

Рада б гілка простягнути
Бідній пташці руку,
Та зима зробила й з неї
Немічну змерзлюку.

Тільки й мовила тремтливо:
„Хтіла б допомогти я,
Та нестерпна сніговія
Віє, віє, віє...”

Утікай, сердешна пташко,
До людей під стріху:
Там, у затишку, помрієш
Про колишню втіху...”

О. Кобець

смерть! Нам уже й дихнути нічим,
погинемо марно!

(Бо то знаєте, й рибкам потріб-
не свіже повітря).

**

Тоді Івасів тато, що жив неда-
леко в убогій хатині зі своєю
сім'єю, сказав до сінка:

— Ходімо на озеро, Івасю! Да-
мо рибакам просвіток, щоб не поги-
нули.

Пішли. Тато рубав та й рубав
кригу, аж вирубав такий проруб,
таку ополонку, що в ній показа-
лась вода, а у воді щасливі рибки.

— О, тепер вони вже не поги-
нуть, тату! — враздувався Івась. —
А як вони дихають, як плюскають-
ся, які ж вони раді!...

...Але недовго тривала ця ра-
дість. Коли місяць Лютий побачив
ополонку, велів Дідові Морозові
протягом ночі замурувати її знов
ледом. А з великої злості, з пім-
сти, подув студеним духом на Іва-
сєву маму, коли вона вийшла з ха-
ти. Мама застудилась і захворіла.

— Буде зле! — сказав тато. —
Мусимо боротись і за здоров'я
мами і за життя рибок.

Тато дав Івасєві малу сокирку.
Івась одягнув теплу шапку на вуха
і козушок та й пішов над озеро.
І так: що Дід Мороз за ніч заморозить,
то Івась рано прорубає. В
нього тепер настало багато робо-
ти, бо й хвору маму доглядати,
коли тато йде до роботи, і бороти-
ся з Дідом Морозом за життя ри-
бок. Івась завзявся і вийшов по-
бідником.

Вкінці побачив місяць Лютий-
Прелютій, що нічого не вдіє про-
ти Івасєвого завзяття, засоромле-
ний втік кудись у безвісти, що
слух по ньому загинув.

Настало панування місяця Бе-
резня, що зразу подув теплим ле-
готом. Не стало вже і Діда Мороза,
лід танув.

Одного разу Івась задовго за-
держався над озером, уже смерк-
лось і зайснів місяць на небі. Івась

Олена Цегельська

Рибка в зимі

(Казочка)

Настав місяць Лютий — і зразу
забрався дуже гостро до роботи.
Звернувся до діда Мороза і Вітра-
Вітрогона:

— Я є Лютий-Прелютій! Ух,
який же я сердитий, який лютий!
Я від тепер володію! Ти, Діду-Мо-
розе, тисни з усіх сил, а ти, Вітре-
Вітрогоне, дуй, смали, печи з усіх
сторін, щоб усім носики й личка
почервоніли та щоб мене весь рік
попам'ятали! Ух, який же я лютий!

А Дід Мороз:

— Та чого ж ти аж такий сер-
дитий, вельможний пане? Таж бу-
ли й перед тобою місяці: і Гру-
день, і Січень, та я часом тиснув,
але не так аж дуже.

— Ще питаєш! А що зі мною
зроблено? Чому така кривда? То
першому ліпшому місяцеві, будь
ласка, дали по 30, а то й 31 днів
панування, а мені з ласки лиш
марних 28! То такий заплаканий,
химерний Березень, а йому, мило-
сти прошу, аж 31, а мені, що я та-
кий чистенький, що?...

— Ну, часом буває і 29...

— Що? 29? А мені й 109 було б
замало, щоб провчити оцих мудра-
гелів, що календарі пишуть. От, ти,
Діду Морозе, візьми та й заморо-
зи всі ці календарі на тверду кість!
Цур їм! Зробім людям пакість!

— Ха-ха-ха! — засміявся Дід
Мороз. — Не я їм страшний, а во-
гонь!

— Е ні! Я з вогнем здалека. А
що люди ще так дуже люблять?
Пташок? Знаю, ну, але їх уже Ба-
ба Зима прогнала за ліси й гори.

— Та що ж? А риби! Ах, як їх
люди люблять! Будь собі рибка
така малюська, мов той мізинний
пальчик, то вони тішаться нею,
мов не знати чим... — сказав Дід
Мороз.

— Отож наступаймо на риби! А
де вони тут?

— Та в озері! А де ж би?

А тоді на приказ місяця Лютого
Вітер-Вітрогон подув ледяним ду-
хом на озеро — і воно захвилу-
вало, надулося, застогнало, та й
завмерло. А Дід Мороз, як не по-
тисне, як не зітне усе суще своїми
кріпкими обіймами, та й зразу
вкрив озеро шкаралупою леду.

Злякались рибки. Від тої люті
заховались на дні озера в теплий
намул. Думали: Ми забезпечи-
лись!

Де там! Дід Мороз далі тисне,
озеро вкривається ледяною кри-
гою, щораз глибше, щораз дужче.

А тоді стара риба каже:

— Дітоньки любі, це вже наша

нахилився востаннє над ополонкою, наче прощаючись із рибками. Аж чує враз, наче його хтось із води кличе: „Івасю!“ Хлопчик злякався, не вірив своїм вухам. Чи ж би то риба кликала?... (Таж кажуть, риби не мають голосу!)

Але це не була звичайна риба, а така заворожена „королева риб“, яка піклується підводним царством.

Івась заслухався, задивився у воду. В цю мить підплила велика риба, плюснулась понад ополонку і положила на леді шось таке мале, кругленьке, мов лісковий горішок,

що мінилось усіма барвами веселки.

— Івасю, ти врятував нам життя, а за цей мій подарунок врятуєш здоров'я своїй хворій матусі... — сказала й зникла.

Івась взяв у руки подарунок риби і на радощах побіг до мами.

А чим же ж то віддячилась риба? Отож цей подарунок, це була дорогоцінна перла.

За продану дорогоцінну перлу мама могла лікуватись і скоро прийшла до здоров'я. Відтепер в убогій хатині запанувала радість і достаток.

Куцик

Жив собі маленький песик „Куцик“. Його так прозвали, бо мав маленький куценський хвостик, що крутився дуже жваво, особливо, коли Куцик хотів когось привітати, або випросити собі в свого господаря, хлопчика Петрика, смаченьку кістку.

Виглядав Куцик негарно: голова велика з пукатими очима та довгими вухами, що висіли як дві ганчірки, тулуб маленький — все це надавало йому кумедного вигляду. А голос! Коли гавкав, то хрипів, як немазане колесо. Куцика дуже дратувало, коли хтось глянувши на нього казав: „Який же він смішний, а хвоста майже немає!“

Одного разу він навіть намагався побачити свій хвіст, але як він не завертав свою голову назад, як не крутився, а так таки йому не довелося побачити свого хвостика. І заздрив Куцик усім: і білочці, що перелітаючи з одного дерева до другого розпускала свій розкішний пухнастий хвіст, і котикові, що граючись на сонечку ловив лапками свій власний хвіст, навіть корові, що відганяла своїм хвостом мух.

„Мабуть я маю найбільш куций хвіст у цілому тваринному світі“, часом сумно думав він. „Ось дали мені таке погане ім'я «Куцик», «Ку-у-у-цик», повторював замислено песик, а тоді починав жалісно скавучати.

Одного разу до Куцикового господаря прийшов хлопчик м'ясної крамниці. Він приніс м'ясо для Петрикової мами, а теж кісточки для Куцика. Песик хотів його друж-

ньо привітати, але в ту саму мить під'їхав молочар із молоком. Хоч молочар привіз молочко для всієї родини, а також і для Куцика, але песикові він видався підозрілим. Грізно вищиривши зуби Куцик почав гарчати на молочаря. Бачили б

ви цю кумедну постать: сам маленький, незграбний, з великою головою, вилупив очі, гарчить, а хвостик не слухає песика та дружно крутиться. Молочар здвигнув плечима, глянув на Куцика, та й промовив:

— От, паскудне цуценя! Ну, й чого б тобі гавкати?

— А ви не звертайте уваги на цього дурня, а краще подивіться на його хвіст! Хоч і куций він у нього, але все привітно вітає кожного! — зауважив хлопчик з м'ясом.

— А це ж ваша правда, — засміявся молочар. — Цуценя гарчить, а хвіст каже прогилежне. Я тепер буду писати на пляшці не „Для Цуцика“, а „Для Куцикового хвостика“. Хай знає, погане цуценя!

І як би ви думали, що песик не зрозумів тієї розмови? Ні, мої любі, все зрозумів і найбільше його (Докінчення на обгортці)

От, паскудне цуценя! Ну, й чого б тобі гавкати?

Вісті Централі

Річні Збори Гол. Управи, що відбулись у днях 28. і 29. січня, перейшли дуже оживлено. Докладне звітання подаємо в іншому місці. Тут хочу висловити своє вдоволення з приводу цікавих задумів і плянів, що виринули під час дискусії. Збагачені ними, розійшлись членки Гол. Управи до праці.

*

В цих днях розіслали ми відбитку нового статуту, поправлену згідно з ухвалами XII. Конвенції. Радимо Окр. Радам і Відділам СВА провести одні сходи, в яких поінформували б членство зі змінами, що їх новий статут впроваджує.

*

Збіркова акція на кошти подорожі делегатки до Істамбулу дала у висліді 1,189 дол. Це все ж таки не покрити всіх видатків подорожі й побуту в Істамбулі. З вдячністю подаємо до відома, що п-ні Вокер зреклася недоплати в сумі 269 дол. і покрила її з власних засобів. За це складаємо нашій організаційній референтці, а також її чоловікові п-ві Вілліямові Вокерові щире подяку.

*

Ще в листопаді 1960 розіслали ми до Відділів анкетні листки п. н. „Що вас цікавить?“. Дотепер відгукнулось лиш п'ять Відділів СВА. Пригадуємо цей обов'язок і іншим нашим Відділам. Опитування членства анкетами — це модерний засіб, що допомагає провідні зорієнтуватись у різних напрямках. Тому співпраця Відділів у тому напрямку необхідна.

Олена Лотоцька
голова.

Централа одержала

від 11. січня до 13. лютого 1961

РІЧНА ВКЛАДКА І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:

Від. 10 Філадельфія	20.00	5.00
„ 23 Дітройт	20.00	5.00
„ 37 Дітройт	20.00	5.00

Розбудова нашої суспільної опіки в ЗДА, що її хочемо поширити на цілу спільноту, вже вийшла поза перші, початкові кроки. Стаємося пізнати потреби нашого терену та засоби, якими могли б ми їм зарадити.

*

Щоб скоординувати цю нашу працю з Об'єднанням Українців в Америці „Самопоміч“, створили ми у Філадельфії Комісію Суспільної Опіки, зложеною з представників обох організацій. Комісія намітила плян праці, що його буде поступово здійснювати.

*

В тій цілі намічуємо Конференції Референток Сусп. Опіки, що повинні бути проведені в наших округах у травні ц. р. Точний плян Конференції розсилаємо. Тут прохаємо про належну увагу й численну участь.

*

Одним із найбільш пекучих завдань — це пізнання засад і установ суспільної опіки в ЗДА. В тій цілі розсилаємо огляд, що його зладила фахова працівниця сусп. опіки. Радимо запізнатись із ним усім референткам сусп. опіки, доглядачкам хворих та добровільним працівницям сусп. опіки.

*

Фонд П'ятсот зріс уже до суми 3,934.00 дол. Із того 2,500 зложено на окремому „залізному фонді“, що чекає слушного часу. Із решти грошей уділюємо допомог поворотцям.

Ростислава Богачевська
референтка сусп. опіки

„ 51 Милвокі	20.00	5.00
„ 56 Дітройт	20.00	5.00
„ 61 Виппани (чартер)	5.00	—
„ 69 Лорейн	20.00	5.00

ФОНД ЦЕНТРАЛІ І ВКЛАДКА

ДО СФУЖО:

Від. 10 Філадельфія	97.50	9.75
„ 23 Дітройт	63.00	6.30

„ 24 Елизабет	14.00	.25
„ 30 Клівленд	17.50	—
„ 37 Дітройт	33.50	4.05
„ 51 Милвокі	45.25	7.65
„ 56 Дітройт	52.50	3.75
„ 67 Перт Амбой	5.00	—
„ 71 Джерзі Ситі	18.00	—

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ І КОНВЕНЦІЙНИЙ:

Від. 10 Філадельфія	10.00	5.00
„ 23 Дітройт	10.00	5.00
„ 37 Дітройт	10.00	5.00
„ 51 Милвокі	10.00	5.00
„ 56 Дітройт	10.00	5.00
„ 69 Лорейн	10.00	5.00
„ 71 Джерзі Ситі	10.00	5.00
„ 71 Джерзі Ситі на репрезентацію		50.00

Клявдія Самок, Джерзі Ситі, на репрезентацію 1.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.:

Від. 42 Філадельфія, збірка	5.00
Антонія Кульчицька, Філадельфія	5.00
Марія Вислоцька, Вест Орендж	4.00
Юлія Кучер, Питсбург	2.00
Іванна Шелевич, Шикаго	2.00
Марія Самойлова, Бруклін	2.00
Гануся Кульчицька, Сан Хозе	2.00
Ірина Білінська, Питсбург	1.00
Павлина Дереш, Ірвінгтон	1.00
Анна Кіржецька, Нантікок	1.00
Юлія Сось, Філадельфія	1.00
Олександра Стебельська, Ньюарк	1.00
Ольга Лукасевич, Філадельфія	1.00
Наталія Мохнацька, Честер	1.00
Орися Гарасовська, Шикаго	1.00
Стефанія Слюзар, Бруклін	1.00
Юлія Ходоровська, Вунсакет	1.00
Марія Колісник, Вунсакет	1.00
Текля Чагарин, Вунсакет	1.00
А. Столярський, Омага	1.00
Євгенія Шпирка, Ірвінгтон	1.00
Христина Котик, Балтимор	1.00
Марія Гоголь, Шикаго	1.00
Антоніна Купчар, Ламбертвил	1.00
Наталія Каменецька, Стоктон	1.00
Людмила Сердюк, Трентон	1.00
Люба Фалько, Трентон	1.00
Євгенія Задорожна, Філадельфія	1.00
Павлина Малиновська, Філад.	1.00

ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“:

Від. 10 Філадельфія	30.00
„ 11 Трентон	10.00
„ 30 Клівленд	10.00
„ 33 Клівленд	43.50
„ 47 Рочестер	45.69
„ 56 Дітройт	10.00
„ 66 Нью Гейвен	88.00
„ 67 Перт Амбой	30.00
„ 71 Джерзі Ситі	5.00
О. Городиська, Клівленд, від „То-	

Річні Збори Гол. Управи

Раз у рік з'їжджаються членки Гол. Управи до місця осідку Централі і тут у дводенних нарадах проходить розгляд напрямних СУА. Дня 28. січня 1961 р. голова Централі відкрила Річні Збори молитвою і прочитала в Шевченкові роковини декілька цитатів із Кобзаря.

Протокол із попередніх Річних Зборів відчитала п-ні О. Грабовенська. Його прийнято без змін.

Слідував звіт голови Централі. П-ні О. Лотоцька подала в ньому погляд

варишів праці“ замість квітів на могилу бл. п. Мирослава Яворського	12.00
Марія Павлюк, Нью Йорк, замість квітів на могилу бл. п. Марії Федишин	10.00
Стефанія Баляс, Глендейл	6.00
Рута Галібей від внуків: Христі, Таїси і Данчика, для „Тяби“ Дарії Вітанович з нагоди іменини	5.00
Антонія Купчак, Лембертвил	1.00
НА ФОНД „500“	
Антонія Купчак, Лембертвил	1.00
ВКЛАДКА ДО УККА:	
Від. 30 Клівленд	15.00
3 подякою, А. Кульчицька, фін. секр. Анна Сивуляк, касієр	

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу бл. п. Мирослава Яворського у Клівленді зложили 12 дол. на доживу дітей заличенців в Австрії.

Товариші праці

НА ФОНД БАБУСИ

Внуки п-ні Дарії Вітанович Христя, Таїса і Данилко Галібей складають як подарунок на іменини своєї „Тяби“ 5 дол. на Фонд Бабусі.

Рута Галібей

ВИСЛІД НАШОЇ АНКЕТИ

..Відповіді на анкету „Що Вас цікавить?“ надіслали Відділи 5 із Дітройту (5 листків) і 67 із Перт Амбою (30 листків). Досі відгукнулись лиш 4 Відділи СУА. А треба, щоб усі подали свій голос, що членок цікавить. Чекаємо дальших листків!

на цілість організації, її світла й тіні. Познаки росту є численні, їх зустрічаємо на кожному кроці. Не тільки в кількості членства СУА настав зріст (у звітному часі прибули 4 нові Відділи), але й у починах і осягах. Є багато прикладів на те, а їх ще більше вчислять референтки у своїх звітах. Жіноцтво горнеться до своєї організації і любить її. Найкращим доказом був перебіг ювілейних святкувань 35-ліття СУА.

Однак зріст організації не йде в парі з організаційною свідомістю. Членство, прив'язане до свого Відділу, не хоче думати про цілу округу, а то й краю Централю. Часто інтереси місцевої громади для нього важніші за кличі Централі. Організаційні заходи не знаходять належного зрозуміння і з трудом лиш можна впровадити нові методи праці.

Пані голова подала кілька прикладів організаційних труднощів. Це є проблеми із введенням нового статуту, співдією округ з Окр. Радою, засягом праці орг. референток, активним і пасивним членством.

Дальше перейшла до фінансових справ, обговорюючи поодинокі фонди і платність Відділів. Свій звіт закінчила оглядом праці канцелярії, що опирається на трьох бюрових силах.

По доповіді голови промовила іменем референток п-ні Лідія Бурачинська, подаючи короткий перегляд їх звітів. У такий спосіб видатно виступили їх осяги за звітний час.

І так в організаційній референтурі (пп. Анастасія Вокер і Ірина Кашубинська) вдалось перевести чимало починів. Розіслано анкету „Що вас цікавить?“, проведено ювілей 35-ліття, відбуто Конференцію Голов Відділів, створено 4 Відділи. Відбуто кілька поїздок і підготовано матеріал для англomовної брошури про СУА. В культ.-освітній ділянці (п-ні др. Євгена Єржківська) проведено багато обрядових вечорів, розіслано ряд доповідей та інших культ.-освітніх матеріалів, введено авторські вечори письменниць, образотворчі виставки мисткинь. Імпрезова референтура (п-ні О. Грабовенська) могла похвалитись високим рівнем Свята Жінки-Героїні та прегарним оформленням ювілею 35-ліття СУА. Референтура нар. мистецтва (п-ні Марія Ржепецька) дала ініціативу до численних виставок та під-

готовляє постійну виставку нар. мистецтва в Нью Йорку. Започаткувала список мистецьких сил у терені. Референтура сусп. опіки (п-ні Ростислава Богачевська) підготувала діяння сусп. опіки серед нашої громади в ЗДА, що розгорнеться незабаром спільно з Об'єднанням Українців в Америці „Самопоміч“. Сюди належить також Фонд П'ятсот під головуванням п-ні Стефанії Пушкар, що уділив кілька допомог поворотцям із заслання. У ділянці зв'язків (п-ні Іванна Бенцаль) створено в Нью Йорку Комісію, якої члени стоять у контакті з Нац. Радою Жінок Америки та беруть участь в імпрезах чужих жіночих організацій. У господарській ділянці (п-ні Марія Величко) підготовляється плян куховарських показів із приписами. Референтура преси (п-ні Кекилія Гардецька) подбала про дописи до загальної преси з нагоди ювілеїв чи імпрез, інформувала чужі жіночі організації при помочі англomовних сторінок Нашого Життя і подбала про відбитки з дитячої сторінки. Виховна референтура (п-ні Ганна Білінська) могла виказати створення чотирьох дитячих світлиць, поважну підтримку українських шкіл і молодечих організацій, проведення кількох Вих. Семинарів, ініціативу до виховних статей і доповідей та розроблення пляну дитячих зустрічей.

Звіти голов Окр. Рад переглянули пп. Ірина Кашубинська й Ірина Качанівська. П-ні І. Кашубинська подала перегляд їх. Кількість членства в округах зросла і тепер є в окрузі Філадельфія 755 (18 Відділів), Нью Йорк 425 (10 Відділів), Рочестер 330 (5 Відділів), Дітройт 375 (9 Відділів), Клівленд 296 (6 Відділів), Ньюарк 410 (6 Відділів). У звітному часі Окр. Ради відвідали майже всі Відділи своєї округи.

Окрім біжучих організаційних завдань Окр. Ради ще висувають певні окремі почини, що їх виконують іменем цілої округи. У Нью Йорку це є Міжнар. Жін. Виставка, у Рочестері Гурток „Наша Батьківщина“, у Клівленді акція пам'ятника Лесі Українки. У Філадельфії і Дітройті Окр. Ради тісно співпрацюють із Інтернац. Інститути. В усіх округах виконують Свято Жінки-Героїні, що його піднесли на високий рівень.

Слідував **фінансовий звіт**, що його зложила касієрка Гол. Управи п-ні Анна Сивуляк. Вона дала перегляд господарки організації та її фондів — ви-

давничого, стипендійного, „Мати й Дитина“, „П'ятсот“, організаційного, резервового, Централі і СФУЖО. Іменем Контр. Комісії промовила її голова п-ні Катря Пелешок. Контр. Комісія провела перевірку книг Централі дня 14. і 15. січня 1961 та подала свої пояснення до цифр касієрки. Господарку Централі знайдено в повному порядку.

У дальшому п-ні голова відкрила дискусію над організаційними справами. На думку п-ні І. Кашубинської нашу орг. програму треба розробляти в трьох напрямках — а) потреби й вироблення членок, б) осягнення відповідного місця у громаді, в) скріплення зв'язку з Централєю. Першу точку точніше окреслила п-ні А. Вокер. На її думку українська жінка не розуміє ще належно свого призначення у громаді, не має виразного погляду на свої завдання, як жінка. У тому напрямку треба над нею і для неї працювати. Цю думку поширила і доповнила п-ні С. Пушкар. Наше членство дуже зрізничковане й вимагає великої уваги для своїх зацікавлень і потреб. Тому п-ні Пушкар запропонувала створення Програмової Комісії, яка мала б за завдання розглянути роди членства та працювати над його виробленням. Внесок ухвалено.

Обговорено ще кілька дрібніших справ, як пекучу потребу правильника, засяг праці орг. референток, звітність референток, поправки до статуту.

У ділянці фінансів присвячено велику увагу Домові США. Як знаємо — більшість Відділів, що мали уділи (шері) Дому, здекларували їх на фундації. Все ж є ще 900 дол. на шерах. Треба сподіватись, що й їх Відділи здекларують, щоб Дім США став справжньою власністю Централі.

Внаслідок упорядкування частини міста, Дім США має бути до осені опорожнений і проданий. Тому Гол. Управа уповажила Екзекутиву — купити другий у відповідному місці й достосований до потреб Централі.

Слідувала доповідь п-ні А. Вокер, „Програма для тут народжених“, що її вона на підставі свого досвіду випрацювала. Основною ідеєю США є формування жінки так, щоб вона відчувала проблеми свого народу і світу і хотіла б причинитись вкладом свого знання і здібностей до розв'язки їх. Тому програма праці США мусить притягати членок і дати їм відчуття, що членка є потрібна і щось цінного вкла-

дає в організацію. Цього почування тут народжені не мають. Для них потрібний інший засяг праці. Як приклад подала малий 37 Відділ із Дітройту, що вдержує тісний контакт із американським жіноцтвом і на тому терені нас репрезентує. Він виконує завдання, намічені в американській громаді, але все знаходить нагоду освідомити своє окруження про Україну і її культуру. Тому п-ні Вокер радить опитати тут народжених українко окремою анкетю про їх зацікавлення. На підставі тих відповідей зможемо випрацювати для них окрему програму.

Дискусія, що розгорнулася над цією доповіддю, була дуже оживлена. В ній забирали голос пп. Сивуляк, Рожанковська, д-р Єржківська, Шустер. Закінчилась вона внеском п-ні С. Пушкар — включити до Програмової Комісії пп. А. Вокер і О. Шустер в окремим призначенням розглянути програму для тут народжених Союзнянок. Внесок прийнято.

З черги членка Контр. Комісії п-ні О. Шустер предложила **прелімінар бюджету на 1961 р.**, що його зладила на доручення Зборів. Прелімінар, опертий на прибутках і видатках попередніх років, все ж передбачує підвишку і в виду розросту організації. У дискусії порушено всі його ділянки. Окрему увагу присвячено фондові „Мати й Дитина“, що його оборот виносив у 1960 р. 6.874.10 дол. Пересилка й розподіл оплат цього фонду є вже поважним завданням, що його виконує канцелярія США й на покриття цих коштів ухвалено стягати 5%. У цілому прелімінар ухвалено.

У дальшому поодинокі референтки намічували пляни праці.

У **виховній ділянці** п-ні Г. Білинська накреслила свій плян. Окрім вибору виховної референтки при Окр. Радах і Відділах вона кладе натиск на освідомлення матерей при помочі Вих. Семинарів, доповідей і порадень. Дальшими засобами мають бути дитячі світлички, пошкілля, дитячі бібліотеки, танкові групи, хори і вистави, дитячі забави. Окрему увагу думає присвятити урухомленню лялькового театру. У дискусії присутні підтримали всі ці проекти.

Культ.-освітня референтка п-ні д-р Є. Єржківська пригадала деякі ухвали минулого року, що їх треба б здійснити, як створення бібліотеки при Централі із творів потрібних у культ. освітній праці. Висунула пропозицію замовити п'єси обрядового характеру,

вшанувати 100-річчя народин Любови Яновської й Дніпрові Чайки і 80-річчя Марійки Підгір'янки, подбати про матеріал для веселих вечорів і включити в програму доповідей медичні теми. Порадила, щоб Відділи цього року на кожних сходах рецитували дещо з творів Т. Шевченка.

Референтка імпрезова п-ні О. Грабовенська поклала натиск на влаштування обрядових імпрез. Кожна Окр. Рада повинна таку влаштувати для американської публіки, а кожен Відділ для власної громади. Свято Жінки-Героїні матиме в цьому році Шевченківську тематику.

Референтка нар. мистецтва п-ні М. Ржепецька буде вести заходи коло створення постійної виставки в Укр. Інституті в Нью Йорку. Плянує продовжувати облік мистецьких сил нашого терену і змагати до піднесення стилевости нашого народнього мистецтва.

Референтка сусп. опіки п-ні Р. Богачевська плянує розглядати потреби терену в Комісії, що створена спільно з „Самопоміччю“. Для обслуги потребуючих треба буде провести вишкіл добровільних працівниць. В тій цілі розішлемо незабаром перегляд установ суспільної опіки в Америці й проведемо конференцію референток сусп. опіки при Окр. Радах.

Комісія Зв'язків США, створена в Нью Йорку буде продовжувати свою працю. Головним її завданням — це контакт із Ген. Федерацією Жін. Клюбів і реагування на вістки про Україну в американській пресі. Побажаний також контакт із жіноцтвом поневолеваних народів.

Пресова референтка п-ні К. Гардецька змагає до встановлення пресових референток при кожному Відділі. Їх завданням було б слідкувати за збиранням передплат від членок та старатись про оголошення для журналу.

Господарська референтка п-ні М. Величко слідкуватиме за проведенням куховарських показів та підготує анкету в справі домівки й інвентаря.

Над плянами праці розгорілась оживлена **дискусія**. Багато уваги присвячено народньому мистецтву, як дуже популярному чинникові. Зокрема застановлялись над працею музейних збірок в округах (Гурток „Наша Батьківщина“ в Рочестері), як їх поширити й пов'язати із музейною збіркою Централі. Виринула також справа членства в Укр. Інституті Америки, яку рі-

шено передати Окр. Раді в Нью-Йорку. У ділянці культ. освітній та імпрезовій висловлено бажання, щоб пляни імпрез та матеріали були подавані кілька місяців наперед. При господарській ділянці запропоновано, щоб референтка увійшла в члени Програмової Комісії, а також щоб слідувала за справою приписів в американській пресі та засоби її українськими. У ділянці сусп. опіки та заграничної допомоги запропоновано звернути більшу увагу на залишенців в Австрії.

Ухваленням плянів праці закінчилися Річні Збори. Дводенні наради дали багато цінних думок і плянів, а з-поміж них найважливішим рішенням створити Програмову Комісію. Із цією й іншими постановами роз'їхались членки Гол. Управи, щоб працювати над здійсненням їх.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Із ювілею 35-ліття СВА

Метушилися членки СВА всіх Відділів на чолі з Окр. Радою, бо постановили святочно відмітити 35-ліття своєї організації.

Серед золотої осені, коли природа ще востаннє сіпле тепле соняшне проміння, а довкруги майорять пишні квіти, ми приймали гостей у великій залі Нар. Дому. Під радісні оплески привітних привітали ми наймилішу гостью п-ню Олену Лотоцьку, голову Централі. Наші найменші, що в народніх строях представляли різні частини України, обдарували її волошками, маками, смережиною. На сцені, прикрашеній емблемами організації та китицями орябини проходила мистецька програма. Усі Відділи брали в ній участь: акронський співав, лорейнський прислав своїх найменших, що змілим танком, мистецькими народніми строями, а над усе веселими, молодими личками звеселив залю. Членки місцевих Відділів декламували, супроводили на фортепіані і співали сольові пісні. Тому, що на видному місці пишався модель пам'ятника Лесі Українки, п-ні М. Ставнича, як секретарка Комітету Будови виголосила вичерпний реферат на тему цього пам'ятника. Нажаль зала вже була досить розбурхана й трудно було її голосом опанувати, тому доведемо його до відома пубрики в друкованій формі. Це й буде дуже актуальне, бо з приємністю хочемо повідомити, що гіпсовий модель пам'ятника переходить відлив у бронзі, а тоді — запросимо все Союзян-

ське товариство на осінь до нас на відслонення пам'ятника поетеси!

Вислухали ми багато щирих привітів і побажань від голов і представників майже всіх місцевих товариств, одержали дарунки на щастя і дальший розвиток, але ключовою була промова нашої голови п-ні Олени Лотоцької. Про що говорила? Актуальні справи організації та її цілі і все, що в'яжеться з ростом її членства, — але як говорила? Залю з привітними понад 250 осіб — як маком сії! Заворожила нас наша провідниця, — дай їй Боже здоров'я і сили на дальший провід!

По духовому пір'ї слідував і такий для покріплення тіла. При квітами прибраних столах смакували страви, а милі пластунки і сумівки дбали про те, щоб тарілки були повні. У дружній атмосфері пройшов вечір, хоча прикро було кінчати товариську гутірку. Дарма, всіх ждав завтра обов'язок. Ще одним мусимо поділитись: із доходу цього вечора Управа Окр. Ради пожертвувала 100 дол. на будову пам'ятника Лесі Українки. Движення цього пам'ятника — це ж амбіція всього нашого жіноцтва, а й усієї нашої спільноти. Хто черговий? Віримо, що охочі знайдуться!

І. Скоплякова, прес. референтка

НЬЮ-ЙОРК, Н. Й.

З діяльності 1-го Відділу СВА

Дня 21. січня відбулися сходи Виділу, присвячені роковинам Самостійності й Соборності України. При цій нагоді відсвятковано також традиційну Просфору.

Вечір відкрила голова Відділу п-ні Катерина Пелешок, яка у вступному слові подала коротку програму сходу. З нагоди нового року п-ні голова побажала всім присутнім щастя та здоров'я і нової енергії до дальшої громадської праці. Треба зазначити, що, в першу чергу, подяка належить п-ні Пелешок за цінну працю, яку вона із самопосвятою і незвичайною енергією, вкладає в громадсько-суспільне життя взагалі, а в 1-ий Відділ зокрема. Відчуття обов'язку й відповідальності п-ні голови додає охоти іншим паням до праці.

Секретарка п-ні Я. Сулжинська відчитала протокол із попередніх сходу. Хроніка діяльності нашого Відділу є ведена з незвичайною точністю.

З черги п-ні М. Стахів відчитала реферат п. н. „22 січня — День Української Державності“, в якому коротко

з'ясувала події та обставини, що склалися на акти проголошення Самостійності й Соборності, як рівнож на-світлила політичне тло відносин на Україні в 1917-20 роках.

По рефераті приступлено до актуальних справ. Обговорювано справу дальшої матеріальної допомоги для садочки в Німеччині, ухвалено грошеву поміч для однієї української родини в Польщі. До чергових справ належав вибір делегаток до Окружної Ради СВА. Продискутовано приготування та участь нашого Відділу у „Вишневаних Вечерницях“ та стан наших фінансів. Пані О. Сливка вишила прекрасну подячку й подарувала нашому Відділові в цілі роздобуття фондів.

Після вичерпання програми сходу, пані накрили стіл і всі членки засіли до спільної вечері. Пані Лідія Котлярчук, культурно-освітня референтка, відчитала реферат „Різдвяні звичаї на Україні“ з типічним для неї м'яким тоном і чуттєвістю живо зобразила наш Свят-Вечірній обряд. Настрій був дуже приємний і інтимний, здавалось в цей момент, що ми одна родина. Прекрасно приготовану вечерю зладила господарська референтка п-ні Папуга, при допомозі й співпраці інших пань.

Хай цих кілька рядків з діяльності нашого Відділу буде заохотою для наших пань до дальшої громадської праці, як теж подякою за їх жертвенну працю в минулому.

М. С.

АКРОН, ОГАЙО

Ювілей 7 Відділу СВА

Окр. Рада СВА у Клівленді підготувала ювілей 35-ліття організації, а рівночасно патронувала й іншим ювілейним святам, що їх святкували її клітини. Першим із них це був ювілей 7 Відділу в Акроні, що відбувся у вересні 1960 р.

Багато літ тому гурток свідомих українко, розуміючи вагу організованого життя, заснував Відділ СВА. У муравлиній праці проходили його добрі й трудні хвилини. Помимо різних перешкод членки не знеохочувались, твердо стояли на своїх позиціях, гуртувались, влаштували імпрези, дбали про молодь, в чім їм був все помічний отець парох, пам'ятали, що й своїм залишенням треба допомогти і так довели до гарного розвитку свого товариства, що об'єднує жіноцтво без різниці віровизнання і партій. Із них 14 членок одержали

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИЇ, 1961

від Централі за свою вірність організації впродовж 25 літ і вище — признання у формі відзнак, що їх із відповідним побажанням вручила їм голова Окр. Ради п-ні Євгенія Дубас.

Ювілейне свято при виповненій залі відкрила довголітня голова Відділу п-ні А. Зепко. Приявний парох о. Дурбак провів молитву дякуючи Господові й прохаючи дальших сил до праці. Членки Управи здавали вичерпні звіти із своєї діяльності, а гості з о. парохом на чолі, широко вітали, признаючи працю і заохочуючи до витривання в дальшій на добро нашої спільноти. Представниці Окр. Ради і Відділів СУА у Клівленді показали приявним модель пам'ятника Лесі Українки роботи скульптора Черешньовського, який по відливі у бронзі має прикрасити наш Город Культури у Клівленді. П-ні К. Мураль, як голова Комітету Будови Пам'ятника широко завізвала приявних до пожертв на ту ціль.

При смачній перекусці, гарних національних танках молоді і співах хору членок, що розпочали мистецьку програму вечора гимном СУА, перейшов приємно час цього ювілейного свята.

І. Скопляк, пресова референтка

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Виховний Семінар 11 Відділу СУА

Наш Відділ є мабуть одним із перших, що пішов слідом Централі СУА і перепровадив у своєму осередку Виховний Семінар. Для переведення Виховного Семінара призначено місяць жовтень. Всіх лекцій було чотири і переводилося їх неділями, почавши від 9. жовтня.

Першу лекцію дала п-ні Марія Стратенко на тему „Виховний ідеал української матері“. В доповіді своїй доповідниця з'ясувала коротко присутнім, що це є виховання, яка мета виховання і звернула увагу на чинники, які допомагають у вихованні дитини.

Наступною лекцією була доповідь п-ні Віри Драч на тему: „Національне виховання“. В своїй лекції п-ні В. Драч пояснила слухачам, в чому полягає національне виховання дитини і якою дорогою можемо зберегти і розвинути в дітей наших почуття любови до батьків і Матері-України.

На третю лекцію загощила до нас із Філадельфії п-ні д-р С. Бережницька з темою: „Труднощі виховання кожного віку і формування характеру“, В

своїй лекції п-ні д-р Бережницька вказала на труднощі виховання дітей, почавши вже від немовляти, та з якими проблемами можуть стрінутися батьки у вихованні дитини, залежно від її віку.

Останньою лекцією, яка й закінчила Виховний Семінар нашого Відділу, була доповідь п. д-ра Зенона Гіля. В своїй темі „Молодеча злочинність“ п. д-р Гіль широко обговорив причини молодечої злочинності, а також вказав на середники, якими можна поборювати молодечу злочинність.

Всі лекції можна звести до одного, а саме, що коли будемо виховувати наші діти в релігійному дусі, в атмосфері любови і родинної теплоти, то виховаємо їх на людей сильної волі, і добрих членів нашого суспільства. Зацікавлення Виховним Семінаром серед членок нашого Відділу, а також серед громадян нашого міста було велике. Особливо зацікавлені були молоді та будучі матері, які щойно стрінулися з різними проблемами у вихованні своїх дітей. Вони і найчастіше забирали голос в дискусіях, які відбувалися по кожній лекції. Побажаним було б, щоб більше осередків переводило такі Виховні Семінари на своєму терені.

Анастасія Бойцун, прес. реф.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Щедрий Вечір 20 Відділу СУА

В неділю, дня 21. січня ц. р., голова Відділу п-ні Михайлина Чайковська відкрила молитвою цей Вечір, привітала присутніх та зложила всім святочні побажання.

З колядою „Бог Предвічний“ членки і гості засіли до гарно прибраних столів, на яких були кутя і свят-вечірні страви та горіли свічки. Вечір звеличала своєю присутністю голова СУА п-ні Олена Лотоцька.

В часі святочної вечері, „товмстастер“ вечора, п-ні Євгенія Новаківська попросила до слова п-ню Оксану Генгало, що відчитала гарно опрацьований опис народніх Свят-Вечірніх звичаїв на Україні. Присутні співали коляди та обмінювалися пережитими споминами з урочистих Свят Різдва Христового на рідних землях.

Потім, на прохання п-ні Новаківської, п-ні Осипа Грабовенська виголосила незвичайно цікаве слово про „Коляду“. Присутні вислухали обі доповіді з великим зацікавленням та на-

городили доповідниць рясними оплесками.

Вечір пройшов у піднесеному святочному настрої, в теплій товариській атмосфері та залишив у присутніх милий спомин.

Ярослава Баранецька, прес. реф. 20. Відділу

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Річні збори 30 Відділу СУА

Дата: 15. січня 1961.

Збори відкрила голова п-ні Катерина Мураль молитвою та згадала членок, що відійшли на вічний спочинок.

Протокол з останніх річних зборів прочитала рек. секретарка п-ні Марія Фецачин.

Президія зборів: п-ні Катерина Мураль, голова, п-ні Марія Фецачин, секретарка.

Звіти Управи зложили п-ні К. Мураль, голова, п-ні К. Габрівська, місто-голова, п-ні А. Гавриляк, друга місто-голова, п-ні Р. Завінська, фін. секретарка, п-ні Анастасія Полівка, касієрка.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ брав участь в усіх починах Окр. Ради, а головню в ювілею 35-ліття організації.

б) Імпровова: Відділ влаштував День Батька і зустріч Нового Року.

Контр. Комісія: пп. Марія Лабік і Тремлюк ствердили, що книги Відділу ведені в порядку і поставили внесок на уділення абсолюторії, що збори одноголосно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Катерина Мураль, голова, п-ні Катерина Габрівська перша місто-голова, п-ні Анна Гавриляк, друга місто-голова, п-ні Марія Фецачин, рек. секретарка, п-ні Розалія Завінська, фін. секретарка, п-ні Анастасія Полівка, касієрка.

Контр. Комісія: п-ні Марія Лабік і п-ні Тремлюк.

Ухвалено пожертви на фонд „Матин Дитина“ 10 дол., а на УККА 15 дол.

Закрила збори голова п-ні Мураль, дякуючи за довір'я.

Марія Фецачин, рек. секретарка

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

50-ліття подружжя

42 Відділ СУА відсвяткував на сходинах дня 12. лютого ювілей 50-ліття шлюбу своєї членки Софії Миць. П-ні Софія Миць походить із с. Ферлеїв у Рогатинщині. Одружилась там у 1911

році з Михайлом Мицем. У 1912 р. її чоловік поїхав до Америки, а вона слідувала за ним у 1923 р. разом із дочкою Марією. Подружжя замешкало

Софія і Михайло Миць відсвяткували 50-ліття подружжя.

в Філадельфії, де п-ні Марія Миць проявила себе в громадському житті. До Союзу Українок Америки вступила при заснуванні 42 Відділу у 1933 р. і від того часу сумлінно сповнює свої обов'язки членки й уряднички. Працює вже ряд літ, як доглядачка хворих і своїми відвідинами й ширим словом підтримує хворих членок Відділу.

Відділ відзначив її подружній ювілей гарним подарунком і влаштував з тієї нагоди перекуску, що була несподіванкою для ювілятки. Промовила від уряду п-ні Павлина Малиновська, а членки відспівали „многая літа“. Найбільше втішив ювілятку вінок із барвінку й інші дарунки.

Є. Задорожна

Річні збори 48 Відділу СУА

Дата: 1. січня 1961.

Збори відкрила молитвою голова п-ні Марія Баб'як і прохала вшанувати мовчанкою померлих членок. Привітала голову Окр. Ради п-ню І. Качанівську і орг. референтку п-ню О. Грабовенську.

Президія зборів: п-ні Емілія Слободзян, голова, п-ні Вікторія Настасяк, секретарка.

Звіти Управи зложили: голова п-ні М. Баб'як, секретарка п-ні В. Настасяк, касієрка п-ні А. Волчек і доглядачки хворих.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ відбув 10 місячних сходин, брав участь у починах Окр. Ради й імпрезах інших Відділів та вшанував 50-ліття подружжя трьох своїх членок (пп. Капраль, Слободзян і Куроган) гарним подарунком.

б) Імпредова: Відділ влаштував запуски з музикою, поїздки членок на відпуст до Словтсбургу, Осінній Баль і День Подяки.

в) Відділ перевів збірку на будову Церкви. Доглядачки відвідували хворих.

Контр. Комісія в особах пп. Емілії Слободзян, Софії Містерман і Катерини Марків перевели контролю книжок і знайшли їх у найбільшому порядку. Поставили внесок на уділення абсолюторії, яку збори ухвалили.

Нова Управа: п-ні Марія Баб'як, голова, п-ні Софія Кориляк, містоголова, п-ні Антоніна Мицак, секретарка, п-ні Вікторія Настасяк, заступниця, п-ні Анна Волчек, касієрка, п-ні Анна Костик, заступниця. Доглядачки хворих: пп. Леонтина Петрович, Олена Петрів. Делегатки до Окр. Ради: пп. Марія Баб'як, Іванна Пенкальська, Анна Костик.

Контр. Комісія: пп. Емілія Слободзян, Софія Містерман, Катерина Марків.

.. **По зборах** відбулась товариська гутірка при перекусці, якою проводила п-ні Емілія Слободзян. На пропозицію п-ні М. Баб'як переведено збірку на пресовий фонд Нашого Життя, що дала 18 дол.

Присутня

НЮ БРОНСВИК, Н. ДЖ.

Річні Збори 65 Відділу СУА

Дата: 22. січня 1961.

Збори відкрила голова п-ні Соня Микитка молитвою та привітала присутніх.

Президія: п-ні Софія Котис, голова, п-ні Іванна Ратич, секретарка.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ відбував щомісяця свої сходи, де відчитувано об'їзники і письма з Централі. Допомогли Міжнар. Жін. Виставці в Нью Йорку в розпродажі білетів і відвідали її. Брала участь у ювілею 35-ліття, що його святкувала Окр. Рада в Ньюарку. Відзначено одну членку нашого Відділу, а саме голову п-ню С. Микитку.

б) Культ.-освітня й імпрезова: У січні членки ходили шедрувати. День Жінки-Героїні відсвятковано ширшими сходами, на яких п-ні Котис відчитала реферат, а пп. Т. Панькевич і С. Микитка виголосили рецитації. Влаштувано Перкалеві Вечерниці і дві дитячі костюмові забави. Разом із парохією влаштували Різдвяний Базар.

в) Супс. Опіка: Відділ допомагає постійно одній „бабусі“ в Австрії. Цього року вислано 9 пакунків до Польщі й до Югославії, за які поштовою оплатою виносила 70 дол. На фонд „Мати й Дитина“ пожертвували 50 дол. Допомогли хворій членці УПА, пожертвували на пам'ятник учитель-

ки, на СХС, на Фонд П'ятсот, на залишенців в Європі. Проведено збірку для потребуючої родини на місці, яка дала 260 дол.

г) Виховна: Відділ допоміг пластунці-юначці перебути один тиждень на пластовому таборі й заплачено вкладку до Пласту за неї й її сестру. Пожертвував на дитячу бібліотеку, яка існує при Відділі.

г) Фінансова: Відділ мав 1,289.64 дол. приходу і 960.63 дол. витрат.

Контр. Комісія ствердила, що книги знаходяться в найкращому порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії, що й збори ухвалили.

Нова Управа: п-ні Соня Микитка, голова; п-ні Софія Котис, містоголова; п-ні Дарія Оріхівська, секретарка; п-ні Іванна Ратич, секр. англ. мовна; п-ні Тамара Панькевич, касієрка. Референтками стали: п-ні Леся Ощудляк культ.-освітньою й нар. мистецтва, п-ні Марія Слободзян організаційною, пп. Віра Ровенко і Стефанія Тернопільська суспільної опіки, пп. Оля Попіль і Оля Хомут господарськими, п-ні Ганна Ратич бібліотекаркою.

Контр. Комісія: пп. Олена Танчак, Євгенія Цісик і Ганна Ратич.

Збори закрила нововибрана голова, подякувавши за довір'я. При смачній перекусці, що її приладила госп. реф. п-ні Попіль, членки ще радо гуторили.

Соня Микитка, голова
Д. Оріхівська, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Свят-Вечір 66 Відділу СУА

День 29. січня 1961 провів Відділ дуже святочно. У церкві св. Михайла рано відправлено Заупокійну Службу Божу й Панахиду за бл. п. Митрополита Константина, офірувану Відділом. Зібрані в церкві членки приступили на ту інтенцію громадно до сповіді та св. Причастя, віддаючи тим останню прислугу нашому покійному Владиці.

Того ж дня ввечері влаштувано для Союзнок і їх родин у церковній залі традиційну „кутю“. Не забракло там крім куті колачів і різних солодких присмаків та наших Різдвяних страв, як боршу, голубців і різного роду вареників. Парох о. Чомко провів молитву, поблагословив страви й усі присутні, ділючись просфорою і складаючи собі взаємні побажання, засіли до спільних столів. Вечера проходила в родинній атмосфері.

Голова Відділу п-ні Р. Яхницька,

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИЙ, 1961

вітаючи гостей, згадала про наших братів на рідних землях, яким не так весело й свobodно живеться, як нам на вільній землі Вашингтона. Згадала також хворих і немічних, що рятуючи своє життя, опинились на чужині без помочі й опіки. Прохала не відмовити скромної лепти для тих хворих залишенців в Європі. Секретарка п-ні І. Гриневич провела після вечері збірку, яка дала суму 60 дол. Пересилаючи їх через Централю СУА, ми призначили їх для хворих у Німеччині.

Зчерги п-ні М. Косевич виголосила доповідь на тему „Українські Різдвяні пісні“. Доповідь була дуже змістовна, цікава й науково опрацьована. Приявні вислухали її з великою увагою й захопленням. Замітна була також промова нашого гостя п. Маланчука. Відомий на терені Нью Гейвену громадський діяч-піонер, довголітній голова Нар. Дому, Філії УЖКА й інших товариств, коротко з'ясував заснування й початки СУА в Америці, приписуючи великі заслуги першим основницям, а головню п-ні Олені Лотоцькій. Вони витривало поборювали тяжкі удари й різні невдачі та вкінці — діждались перемоги. Сьогодні — казав п. Маланчук — СУА втішається признанням і успіхом та є найбільшою самостійною українською жіночою організацією у цілому світі. Діяльність СУА нам добре відома і приходить тільки побажати Централі й її Відділам на дальше якнайбільшого розросту.

Згуртований при столі хор „Ластівка“ враз із своєю диригенткою п-нею М. Гижою співав під час вечері колядки й декілька зворушливих народніх пісень. З пісню на устах „Родимий краю“ полинули всі думками в далекий, а нашому серцю близький Рідний Край.

На заклик п-ні Р. Яхницької могутнім „Многая Літа“ всім присутнім закінчено це традиційне свято в Нью Гейвені.

Олена Томорут, прес. реф.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Річні збори 67 Відділу СУА

Дата: 5. лютого 1961.

Збори відкрила голова п-ні Ольга Грицай молитвою.

Президія зборів: п-ні Ольга Грицай, голова, п-ні Наталія Галушка, секретарка.

Звіти Управи зложили: п-ні О. Гри-

цай, голова, п-ні Н. Галушка, секретарка, п-ні К. Тимків, касієрка і референтки: п-ні А. Ковалюк культ. освітня, п-ні М. Гелета сусп. опіки, п-ні А. Зелик організаційна, п-ні А. Барлецька господарська.

Контр. Комісія: п-ні А. Орел, голова ствердила точне ведення книг і поставила внесок на уділення абсолюторії, що й збори одногосно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Марія Гелета, голова, п-ні К. Малачишин, місто голова, п-ні Анастасія Ковалюк, секретарка, п-ні Анна Орел, касієрка. Референтками стали: п-ні Стек культ. освітньою, п-ні Анна Зелик організаційною, п-ні Анна Барлецька сусп. опіки, п-ні Анна Стек зв'язків, п-ні К. Тимків господарська.

Контр. Комісія: пп. Ольга Грицай і Пелагія Сиктор.

Збори закрила нововибрана голова молитвою і подякувала присутнім за довір'я.

Н. Галушка

ЛОРЕЙН, ОГАЙО

Річні Збори 69 Відділу СУА

Дата: 18. грудня 1960.

Збори відкрила молитвою голова п-ні Марія Пашин і привітала п-ню Ірину Кашубинську, орг. референтку Гол. Управи і п-ню Євгенію Дубас, голову Окр. Ради.

Президія зборів: п-ні Є. Дубас, голова, п-ні Лідія Яців, секретарка, пп. І. Кашубинська і К. Шуя, члени.

Протокол із попередніх зборів відчитала п-ні Д. Микита.

Звіти Управи зложили: п-ні М. Пашин, голова, п-ні С. Лучковська, секретарка, п-ні Л. Яців, касієрка і пресова референтка і референтки: п-ні Д. Микита, сусп. опіки, п-ні П. Черкас, організаційна, п-ні М. Химич, імпрезова, п-ні Д. Трипняк, господарська.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ правильно відбував свої сходи. Втратив кілька членок через виїзд до інших місцевостей.

б) Культ. Освітня й Імпрезова: Відділ влаштував кілька успішних імпрез. Це був Щедрий Вечір для членок зі скромною, але відповідно підбраною програмою, на якому була приявна представниця Окр. Ради. Дальше — Свято Жінки-Героїні для нашого громадянства з виступом власного хору та членок Відділу у різних точках. Окрім того було кілька імпрез товариського характеру, як дві забави, вес-

няня й осіння та картяна з оселедцем. Забави тепер з огляду на велике й довготривале безробіття в нашому місті — не надто успішні. Окрім того відчитано на ширших сходах реферати. Про М. Заньковецьку пера п-ні д-р Ержківської надіслала Централю СУА, а про творчість Василя Стефанника зладила п-ні Л. Яців.

в) Виховна: Дитяча танцювальна група дальше чинна під проводом п-ні М. Пашин. Виступала на бенкеті Окр. Ради в Клівленді і на імпрезі „Залізничий День“, що його влаштувала управа міста Лорейн. Ішла також підготова до виступу в Дні Об'єднаних Націй, але з причин від Відділу незалежних до того не дійшло.

г) Сусп. Опіка: Відділ опікується школою українознавства у Німеччині і збирає на ту ціль добровільні датки від громадян. Вислав також певну кількість пачок до Німеччини, Польщі й Югославії. Допомагає потребуючим на місці і відвідує хворих у лікарнях і вдома.

г) Господарська: Перед Великднем Відділ влаштував показ прикрашування тортів і роблення перекусок, що його провела п-ні І. Кашубинська.

д) Фінансова: Грошовий оборот Відділу виносив 738.09 у прибутках, а 613.42 у витратах. У порівнянні з минулим роком цифри зменшили, але не вина тут Управи, а застій у важкому промислі, що є одиноком джерелом заробітку в нашій місцевості. Майно Відділу збільшилось на один патефон, що його на велику втіху танцювальної групи подарувала Відділові п-ні М. Зубаль.

Контр. Комісія в особі п-ні М. Лесюк ствердила точність у веденні книг і подала внесок на уділення абсолюторії, що її збори ухвалили.

Нова Управа: п-ні Марія Пашин, голова, п-ні М. Лесюк, місто голова, і десять членок Управи.

Контр. Комісія: п-ні О. Ліщинська, голова, пп. Є. Мацілінська і Р. Головацька, членки, а п-ні Ю. Рудяк, заступниця.

Лідія Яців, прес. референтка

ПАССЕЙК, Н. ДЖ.

Річні Збори 70 Відділу СУА

Дата: 11. грудня 1960.

Президія: п-ні Ірина Чайківська, голова. Представницею Окр. Ради була її голова п-ні Олена Гординська з Ньюарку.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ брав участь у ювілею 35-ліття США в Нью-Йорку.

б) Культ.-Освітня й Імпредова: Відділ взяв участь у Святі Жінки-Героїні в Нью-Йорку своїм хором та провів кілька самостійних імпред. Хор Відділу виступив теж на ювілею США. Спільно з українською молоддю влаштовано виставку нар. мистецтва в публичній бібліотеці, яка знайшла прихильний відгук серед американської молоді.

в) Виховна: Відділ zorganizував курси народних танків для молоді під проводом п. Ю. Бакальця.

г) Сусп. Опіка: Відділ вислав 34 пачки на Лемківщину, опікується школою українознавства в Австрії, допомагає „бабусі“ в Німеччині, дає пожертви на місцеву школу українознавства та інвалідів.

Нова Управа: п-ні Марія Стефанів, голова; п-ні О. Площанська, містогорова; п-ні К. Бук, секретарка; п-ні Е. Лужняк, скарбничка. Референтками стали: п-ні О. Порохняк культ.-освітньою, п-ні М. Мартинюк імпредовою, п-ні І. Свистун організаційною, п-ні М. Покора сусп. опіки, п-ні А. Хомко господарською.

Контр. Комісія: пп. М. Химинець, І. Чайківська, Ю. Ратушна.

О. Порохняк
культ.-осв. референтка

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Річні Збори 71 Відділу США

Дата: 13. листопада 1960.

Президія: п-ні Марія Білосор, голова, п-ні І. Яворська, секретарка.

Звіти Управи зложили: п-ні Олена Назар, голова, п-ні М. Садівник, касієрка, п-ні О. Кравченко, секретарка (письмовий), п-ні О. Парфанович, реф. сусп. опіки.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ співпрацював із місцевими організаціями.

б) Культ.-Освітня й Імпредова: Відділ провів Різдвяний Ярмарок, Профсфору спільно з Пласт-Приятном, концерт у честь Митрополита А. Шептицького. Брав участь у Шевченківському концерті спільно з Рідною Школою, в Параді Льояльності, в Міжнар. Фестивалі, де українська група здобула перше місце, у 300-літті Джерзі Ситі.

в) Сусп. Опіка: Відділ опікується „бабусею“ в Австрії і пожертвував 80 дол. на школу українознавства в

Австрії. Вислав 32 пачки за океан. На стипендію студентці 60 дол., на допомогу письменниці пожертвував по 5 доларів місячно. Вислано на конгрес істориків 25 дол., на залишенців 143 дол., на пам'ятник для вчительки 19 доларів.

г) Виховна: Відділ вислав одну дитину на пластовий табір. На Пласт пожертвовано 40 дол.

Нова Управа: п-ні Марія Турко, голова; п-ні І. Качмарська, містогорова; п-ні В. Бачинська, секретарка; п-ні М. Садівник, касієрка. Референтками стали: п-ні М. Білосор культ.-освітньою, п-ні О. Назар організаційною, п-ні А. Карий заступницею, п-ні О. Одуляк імпредовою, п-ні О. Парфанович сусп. опіки, п-ні Н. Клапішак заступницею, п-ні К. Вірт господарською.

Контр. Комісія: пп. С. Ярош, Г. Білик, К. Салюк.

Різдвяний ярмарок

Підготовчий Комітет очолювала п-ні В. Бачинська. Як кожна імпредза, так і цей ярмарок вимагали багато праці. Однак усі членки поставилися із повним розумінням до цього завдання і подарували багато вартісних річей. Дві речі пішли на виграш, а саме стилевий взір Л. Кульчицької, який вишила п-ні Г. Білик та сервета, яку вишила п-ні Н. Клапішак. Членки дарували також печиво, яке в великій мірі причинилось до матеріального успіху. Всім членкам Комітету з п-нею В. Бачинською на чолі — щире Спасибі!

Концерт у честь Митр. Шептицького

Дня 11. грудня м. р. відправлено Службу Божу в наміренні Беатифікації Митрополита. Майже всі членки приступили до св. Причастя. В церкві на видному місці виднів портрет Митрополита кисти мистця-маляря Мороза.

Того ж дня увечері відбувся концерт. У заступстві священника, що був перешкоджений, п-ні Марія Білосор відкрила свято та відчитала спеціально уложену молитву в наміренні беатифікації. В програму концерту входили: американський гимн (проф. С. Дзядів), відкриття (Всч. о. З. Бачинський), реферат про Митрополита (п-ні К. Стецюк), хор парохіяльної школи („За Вітчизну“), збірна деклямація Пласту („Заповіт Владики“), хор США („Як сильний, славний Господь“, „Услыши Господи“), спогад „Митрополит Шептицький і молодь“

(др. В. Білосор), спів Марії Кобрин-Кокольської, при фортепіані Галя Клим („Кант Божої Матері“ і „Кант св. Юрія“), деклямація учениці Рідної Школи Н. Гузар („Посвята“), фортепіянове сольо С. Дзядів (Жалобний марш Шопена і Експроміту Ес-Дур Шопена), хор США („Пean Україн. Мучеників“, „Благослови Боже“), живий образ Пласту. Під звуки пісні „Боже вислухай благання“, яку заінтонував хор США, закінчилось свято. Хор парох. школи співав під орудою проф. Благітки, а хор США під диригентурою п. М. Ничая. Мистецьке оформлення сцени провів проф. А. Малюца у формі вітражу, що представляв Митрополита серед дітвори й громадянства.

Свято влаштував 71 Відділ США при співучасті Пласту, Рідної Школи та парохіяльної школи. Велике признання належиться диригентам хорів та співакам, що точно сходились на проби. Щиру подяку складаємо всім виконавцям, що причинились до звеличання нашого свята.

Після концерту присутні перейшли до домівки США, де мали змогу оглянути різні відбитки документів, зв'язаних з особою Митрополита. Тут також виднів портрет Митрополита кисти Михайла Мороза та його погруддя у виконанні п. М. Коць.

Вітраж-декорація міг би послужити й для інших свят у честь Митрополита й тому зберігаємо його для тієї цілі.

Веселий Вечір св. Миколая

Дотепно уложену сценку з св. Миколаєм, ангелом і двома чортицями відіграв Відділ дня 18. грудня м. р. Все це впровадило присутніх у веселий настрій. Під кінець роздано дарунки і різки з відповідно уложеними віршиками-сміховинками.

На майбутнє заплановано господарський показ (печення і варення для молодих господинь), дитячу забаву і вечір танку й пісні.

Ірина Качмарська

КОМПОЗИЦІЯ Я. БАРНИЧА

Пісні для Свята Жінки-Героїні („Поклін“ і „Спіль, Герої!“), до яких музику скомпонував Ярослав Барнич, уже розмножені у відбитках. На бажання можемо розіслати їх Окр. Радам і Відділам США, що бажали б їх використати. Ціна за 1 прим. 40 ц.

КУЦИК

(Докінчення зі ст. 24)

го втішило те, що люди звернули увагу на його маленький і, як здавалося йому, кумедний хвіст.

— Вони кажуть, що мій хвіст добрий, хоч і малий. О, я тепер буду більш уважним, буду добре дивитися і не буду поспішати гавкати та гарчати ні з того, ні сьогодні! — вирішив Куцик.

***

З того часу песик став спокійнішим, уважним і ніколи не шкірив зуби на кожного. Він добре вже знав, хто заслуговує, щоб його привітно зустрічати, а на кого треба гарчати.

Час летів, песик підріс, хвостик подовшав і змінилася його кумедна негарна мордочка.

І от одного разу знову підслухав він розмову тих самих хлопців. Хлопчик із м'ясної крамниці казав:

— Ви не помітили, як змінився Куцик? Він став гарніший, хвіст підріс і вже не гавкає без толку, як колись!

— Ну, та це не диво! Він же підріс, розуму набрався! — відповів молочар.

Та Куцик знав, що він змінився не тому, що підріс, а тому, що став більш уважним до кожного, хто приходив до його господарів. Тепер уже йому не видавалося образливим його ім'я „Куцик“. „Куцик“? — то хай собі буде „Куцик“, але уважний і хвіст мій усе таки не надто короткий у всьому собачому світі! — задоволено думав песик.

Н. Наркевич

ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ СФУЖО!

ВІСТІ СФУЖО

Річники 1956—1959

у брошурованій оправі

Ціна 1.50 дол.

Замовляти в канцелярії СФУЖО:

909 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

ІЗ ЛИСТІВ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

Дуже люблю

Читаю Наше Життя від 1957 р. і дуже люблю цей журнал.

Розалія Попелюк

СКЛАДАТИ ЧИ ПОЗИЧИТИ ГРОШІ

НАЙКОРИСНІШЕ

у своїй Кредитовій Кооперативі.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

„САМОПОМІЧ“

У НЬО ЙОРКУ

SELFRELIANCE (N. Y.)

Federal Credit Union

98 Second Ave., New York 3, N. Y.

Tel.: GRamercy 3-7310

Години урядування щоденно від 10 рано до 3 по полудні.

Окрім того у вівторок і п'ятницю від 6—8 веч.

В неділю і понеділок закрито.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД є підвалиною праці УККА.

Не забудьте чимскоріше вислати свій Національний Даток за 1958 р. на адресу:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, Inc.

302 West 13th Street, New York 14, N. Y.

УВАГА!

УВАГА!

ВИСИЛКА ПАЧОК В УКРАЇНУ

Висилаємо пачки аж до 44 фунтів звичайною і легунською поштою, чи то принесені до нас особисто, чи переслані поштою, та негайно виготовляємо документи.

Як уже відомо, можна пересилати у пачках тільки нові речі. Також радимо посилати менше готових речей, бо оплати від них вищі.

Маємо на складі великий вибір різномірних товарів (шкіра, матерії, полотна, хустки і т. п.) до пачок, які продаємо по дуже низьких цінах.

ПАЧКИ НАДАЄМО НА ПОШТУ ТОГО САМОГО ДНЯ, КОЛИ ДО НАС ПРИНЕСЕТЕ, А ДРУГОГО ДНЯ ОДЕРЖИТЕ З ПОШТИ ПОСВІДЧЕННЯ. Тому наші пачки доручують: легунські за 6—10 днів, а звичайні за 4—6 тижнів. Хто не вірить, може переконавшись.

General Parcel & Travel Co.

632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa.

Tel. WA 5-8878

ІНЖ. О. СТОЙКЕВИЧ

Вісті Фонду „Мати й Дитина“

На підставі попередніх звітів із місць про працю в українських дитячих садках Німеччини, ми вже перевели були аналізу педагогічної роботи в кожному з них і тому тепер об'єктом лиш загальним оглядом та деякими заввагами.

Деякі садки (Інгольштадт та Мозах), не зважаючи на те, що існують уже по 7 років, і досі не мають відповідного мешкання, дитячої меблі та не устатковані необхідною кількістю іграшок. При таких умовах важко провадити педагогічну роботу з дітьми, особливо тоді, коли садок ще й не щодня працює, а лиш один-два рази на тиждень, як це в Мозаху (4 години), Розенгаймі (4 години), та Мюнхені-місті (3½—4 год.). Самозрозуміла річ, що при такій обмеженій кількості годин опрацювати в цілому програмовий матеріал — неможливо.

Все ж треба зазначити, що навіть провідниці дит. садків, як зазначено при всіх несприятливих умовах, в їх звітах, дають собі раду в своїй роботі. Так у Мозаху (7 дітей) провідниця дит. садку Ольга Дзятник все ж, як бачимо зі звіту за 1958-59 р., провадила з дітьми зайняття за дошкільною програмою, приділяючи багато уваги як іграм на свіжому повітрі (вільним і організованим), так і іншим розділам дошкільної роботи (розвиткові мови, співам ітд.).

Через малу кількість дітей у дитячому садку в Розенгаймі (їх там усього 4!) немає можливості розгорнути там роботу в цілому, але все ж Марія Лисович, провідниця дит. садку, в межах можливого; опрацює з дітьми програмовий матеріал. Приемне враження робить використання прогулянок із дітьми для ознайомлення їх із різним збіжжям, городиною, родами дерев тощо. Таке ознайомлення дітей із природою має велике виховне й практичне значення.

Чи не найгірші мешканеві умовини має дитячий садок в Інгольштадті (14 дітей) — у пивниці. Все ж, завдяки тому, що садок функціонував щодня

(крім суботи й неділі) по 3 години, провідниця його Теодора Воляннюк проробила, згідно зі звітом, досить багато матеріалу з кожного розділу дошкільної програми. Бажано провадити з дітьми більше рухливих ігор та вивчати народніх українських пісень.

З жалем стверджуємо, що садок цей перестав існувати, коли провідниця Воляннюк виїхала до Канади, а іншої в місцевості не знайшлося.

Дитячий садок у Мюнхені-місті (22 дітей) має якнайкращі умовини праці: відповідне приміщення, дуже добре устатковане дитячими меблями та забезпечене відповідною кількістю дитячих іграшок. І провідниця садку Ольга Цвик зуміла використати ці сприятливі умовини і, як видно зі звіту, підбирає для роботи з дітьми цікавий і різноманітний матеріал. Шкода тільки, що діти відвідують дитячий садок тільки раз на тиждень. Звичайно, за такий короткий час важко закріпити в дітей певні навички чи збагатити їх досвід у тій чи іншій діяльності. Але все ж що можливо зробити, робиться.

Незрозуміле для нас нарікання провідниці Ольги Цвик на брак імпресивних матеріалів, що „в дитячих журналах роками повторюються, передруковані з одного журналу до другого“. Таке твердження ніяк не відповідає дійсності: ані „Веселка“, ані „Соняшник“, найбільш відомі дитячі журнали, ані дитяча сторінка Нашого Життя не містять передруків, а подають лиш оригінальні твори. „Наше Життя“ час від часу випускає відбитки дитячої сторінки окремими книжечками, маючи на увазі забезпечити своїм матеріалом тих дітей, що до них не доходить „Наше Життя“.

На те, щоб вибрати відповідний матеріал для виступу дітей — навіть тільки зазначених журналів досить. Адже ж багато віршів, що в них є, можна драматизувати або інсценувати. Час від часу бувають у них і невеличкі сценки. Подібний матеріал можна знайти і в дитячих казках. Напр., можна інсценувати Піпку,

Івасика Телесика, Рукавичку, Сім козенят і багато інших.

Дитячий садок у Новому Ульмі (16 дітей), як і в минулі роки, працює нормально. Маючи добре приміщення, відповідно устатковане дитячими меблями і забезпечене потрібною кількістю дитячих іграшок — функціонує 5 разів на тиждень по 3½ год. Працює веде провідниця садку Ірина Хмільовська з відповідним знанням і досвідом у дошкільній роботі. Добре було б систематично провадити з дітьми рухливі гри (вільні й організовані), які так сприяють усебічному розвитку дитини.

Педагогічна робота в дит. садку Людвігсфельду (19 дітей), яку провадить провідниця Анна Курило, проходить нормально, за програмою. Шкода, що у звіті не зазначено, які саме вправи — гри зручності, зору, смаку, дотику, слуху, орієнтації й інші переведено з дітьми. Оскільки в дошкільному часі дитина чи не найбільше потребує розвитку органів зовнішніх почувань — важливо для кожного з них підібрати відповідні вправи — гри, які забезпечили б пляномірний їх розвиток. Також бажано, щоб фізичний розвиток дитини не обмежувався тільки „руханкою“, а провадився за допомогою різноманітних рухливих ігор (вільних і організованих), які в цілому можуть сприяти усебічному фізичному розвитку дитини.

М. Юркевич

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Збірка на залишенців

На Свят-Вечорі 66 Відділу США зложили: по 8 дол. п-во Яхницькі; по 5 дол.: о. парох Чомко, п. Маланчук, п-во Гусаки; по 4 дол.: п-во Косевичі, п-во Панькевичі; по 3 дол.: п-во Козюпи; по 2 дол.: п-во Матвієнки, п-во Лісевичі, п-во Кравчуки, пп. Маковська, Дробиш, Телюк; по 1 дол.: п-во Данилевичі, пп. Гужа, Гриневич, Іскач, Добчанський, Лодинська, Марків, Кизик, Мартинюк, Рудницька, Томоруг, Васілевська, Вудинець, Чайківська. Щире Спасибі!